

Concept notulen

	OPENBARE VERGADERING PROVINCIALE STATEN VAN UTRECHT
Jaar	2021
Vergaderdatum	17 november 2021
Publicatiedatum	30 november 2021

Inhoudsopgave

Leden van de Provinciale Staten van Utrecht	2
Heropening	3
In memoriam de heer W.G.J. Wijntjes	3
Mededelingen	5
Vaststellen agenda	5
SV Aanleg rotonde N224 – N226 in Woudenberg (PS2021MM08)	6
SV Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (PS2021RGW06)	6
SV Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal (PS2021RGW07)	6
Actualiteitenmotie Verken mogelijkheden Utrechtse klimaattop, ingediend door VVD e.a.	23
Actualiteitenmotie Zeg nee tegen 2G, ingediend door JA21	29
Sluiting	38
Toezeggingen	39
Index	40

Leden van de Provinciale Staten van Utrecht

Aanwezig: de heer J.J. Bart, Utrecht (GroenLinks), de heer S.A. Berlijn, Utrecht (JA21), mevrouw G. Bikker, Vijfheerenlanden (CDA), mevrouw A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede (GroenLinks), de heer mr. B.M.H. de Brey MBA, Doorn (VVD), mevrouw E.J. Broere-Kaal, Soest (PVV), de heer R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin (PVV), de heer ing. B.C. van den Dikkenberg, Elst (SGP), de heer drs. E.H.R. Dinklo, Driebergen (JA21), de heer M.J. de Droog Msc RA, Utrecht (D66), de heer M.E.J. Eggermont, Utrecht (SP), mevrouw M. van Elteren, Woudenberg (GroenLinks), mevrouw J.C.A.M. van Gilse Bsc, Utrecht (VVD), mevrouw mr. N.M. Groen MA, Doorn (GroenLinks), de heer M.C. Fiscalini, Maarssen (JA21), mevrouw N. de Haan-Mourik, Amersfoort (ChristenUnie), de heer J.A. de Harder, Bunschoten-Spakenburg (ChristenUnie), mevrouw W.M.M. Hoek, Vreeland (50PLUS), de heer drs. B.C. de Jager, Loenen (VVD), de heer V.C. Janssen, Amersfoort (VVD), mevrouw M. de Jong, Utrecht (GroenLinks), de heer drs. E.A. Kamp, Doorn (D66), mevrouw H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg (Partij voor de Dieren), de heer drs. A.H.L. Kocken, Utrecht (VVD), mevrouw T. Koelewijn-Koelewijn RDM, Bunschoten (CDA), de heer A.J. Koerts, Veenendaal (ChristenUnie), mevrouw N.A. Krijgsman, Utrecht (PvdA), mevrouw M. Lejeune-Koster, Linschoten (PvdA), mevrouw De Man, Zeist (VVD), de heer ing. D.A. Oude Wesselink, Utrecht (GroenLinks), de heer P.D. Overkleeft, Amersfoort (D66), mevrouw A.M. Poppe, IJsselstein (SP), mevrouw H.J. Rikkoert Msc, Utrecht (ChristenUnie), de heer A.G. van Schie, Utrecht (VVD), de heer W. van der Steeg, De Meern (Partij voor de Dieren), mevrouw M. Stegenga, Veenendaal (CDA), de heer H.O. Suna, Soest (PvdA), mevrouw mr. S.F. van Ulzen, Zeist (VVD), mevrouw T.M.S. Vrielink, Amersfoort (GroenLinks), mevrouw L.M. Welschen-van der Hoek, Zeist (CDA), de heer W.J.A. Weyers, Zeist (JA21), de heer C. Westerlaken, Lopik (CDA), mevrouw ir. M. de Widt MPM, Utrecht (D66), de heer C. Van Wijk (JA21)

Afwezig: mevrouw H. Bittich, Utrecht (Lijst Bittich), mevrouw drs. J.P. d'Hondt, Utrecht (PvdA), de heer dr. A.R.S. Karataş, Utrecht (GroenLinks), mevrouw L.E. Veen, Utrecht (D66)

Aanwezig: gedeputeerden mevrouw drs. H.G.J. Bruins Slot, Utrecht (Natuur, Landbouw, Bodem & Water, Sport en Bestuur), de heer ir. H.P. van Essen, Utrecht (Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingsvisie, Energietransitie en Klimaat), de heer ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort (Binnenstedelijke Ontwikkeling, Wonen, Cultuur en Gezonde leefomgeving), de heer A.J. Schaddelee, Houten (Mobiliteit, Recreatie en Toerisme, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Communicatie en Participatie), de heer R.C.L. Strijk, Utrecht (Financiën, Organisatie, Economie en Europa)

Afwezig:

Statenbrede voorbereidende vergadering op woensdag 17 november 2021

Statenvoorzitter: de heer mr. J.H. Oosters, commissaris van de Koning

Plaatsvervangend statenvoorzitter:

Griffier: mevrouw mr. C.A. Peters

Verslaglegging: mevrouw A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

De **VOORZITTER** heropent de vergadering om 10.30 uur.

1.

Heropening

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. Ik heropen de vergadering van Provinciale Staten, waar we vorige week woensdag 10 november mee zijn begonnen. Ik heet u in deze zaal van harte welkom en vanzelfsprekend ook de mensen die online onze vergadering volgen.

In het bijzonder heet ik welkom mevrouw Wijntjes, Maarten en Marieke en de zus van mevrouw Wijntjes, om hier samen in uw midden Willem Wijntjes te gedenken. Ik zal nu een in memoriam uitspreken.

2.

In memoriam de heer W.G.J. Wijntjes

De **VOORZITTER**: Dames en heren, vandaag in ons midden ontvangen wij Gerdien, Maarten en Marieke en de zus van mevrouw Wijntjes om samen in de statenzaal, waar Willem Wijntjes veel heeft verkeerdt, graag gezien werd, hem te gedenken. Ik stel het zeer op prijs dat de familie in ons midden aanwezig is, zodat wij ook met elkaar Willem kunnen gedenken, zoals we dat graag op dit moment doen.

Dames en heren, bedroefd hebben wij kennisgenomen van het overlijden van Willem op 24 oktober jongstleden. Willem, lid van Provinciale Staten van Utrecht sinds maart 2020, maar ook in de periode van 2018 tot april 2019 was hij statenlid. Willem is 71 jaar geworden.

Die periode die ik noem, zou voor de niet ingevoerde luisteraar kunnen betekenen: dat is niet zo heel lang statenlid. Maar die periode staat wel letterlijk en figuurlijk voor een periode waarin de invloed van Willem als statenlid groot is geweest en de indruk die hij bij ons allen heeft achtergelaten. Daar ga ik graag wat over zeggen.

Want Willem kwam niet als een politieke novice binnen. Van 1990 tot 2014, ja, maar liefst 24 jaar lang, was hij gemeenteraadslid in onze mooie gemeente Nieuwegein. Daar heeft hij onder meer – dat ‘onder meer’ onderstreep ik maar even – het belang van fietsers behartigd. Hij had een heel groot hart voor fietsen, deed het zelf ook heel graag en was dan ook de geestelijk vader van de Nieuwe Heemsteedsebrug, de fietsbrug die sinds 2015 het Amsterdam-Rijnkanaal overspant. Ik heb begrepen dat hij in Nieuwegein gewoon de Willem Wijntjesbrug wordt genoemd. En terecht. In 2012 werd Willem bij de Nieuwegein Awards verkozen tot de politicus van het jaar.

Binnen onze provincie stond Willem aan de wieg van de huidige financiële Audit Commissie. Hij gold als de financiële nestor van onze Staten. In die rol kreeg hij tot twee keer toe ceremonieel de Programmabegroting uitgereikt door de gedeputeerde Financiën, Robert Strijk, in een koffertje zoals we dat kennen van Prinsjesdag. Misschien zal het wel nooit duidelijk worden, maar ik heb zomaar de indruk dat die traditie is ontstaan, omdat de gedeputeerde het kon overhandigen aan Willem, want dat was ook wel heel mooi om dat juist aan hem als eminent deskundige op dat vlak te kunnen doen. Vanwege zijn arbeidsverleden als accountant en controller was hij een door de wol geverfde rekenaar. Hij

stond, zoals je dat kan zeggen, boven de stof en daarmee ook vaak als een éminence grise boven de partijen.

Gedurende de laatste anderhalf jaar heeft Willem zich deskundig en met grote betrokkenheid ingezet op tal van thema's, waaronder mobiliteit, de toekomst van het veenweidegebied, wonen en binnenstedelijke ontwikkeling. Met name de diversiteit van het Utrechts landschap en de verbinding tussen stad en platteland lagen hem na aan het hart.

Degelijk financieel beleid en beheer is onontbeerlijk voor een goed functionerende overheid, dat was zijn standpunt. En als het even kan ook met de lage lasten voor onze inwoners, voegde hij daar graag aan toe.

Willem was lange tijd een grote regelaar en probleemoplosser voor het Interprovinciaal Overleg, de samenwerkende provincies. Als voorzitter van commissies, werkgroepen en projecten wist hij exact wie hij erbij moest halen om iets voor elkaar te krijgen. Hij initieerde ook samen met enkele collega's het landelijk overleg over accountancyknelpunten voor de twaalf provincies. Niet zijn minste wapenfeit was zijn belangrijke bijdrage in het op orde krijgen van de provinciale financiën.

Wat betreft zijn kritische financiële blik maakte het hem niet uit wie hij tegenover zich had, of dat nu de accountant was, een gedeputeerde, een coalitiegenoot of juist een lid van de oppositie. Met een kwinkslag en een twinkeling in de ogen wist hij tegelijk verbinding te houden en een politiek plaagstootje uit te delen. Hij hield er ook van zijn luisteraars – we hadden het er net nog even over – te vermaken en kon in dezelfde bijdrage zowel grappig zijn, als zijn vinger op een zere plek leggen. Voor mij als voorzitter was het een uitdaging om Willem aan zijn spreektijd te houden. Zijn inbreng was immers origineel en boeiend. En als ik al aanstalten maakte zijn betoog te beëindigen, straalde u, zijn 48 collega's, collectief uit 'laat Willem nou even uitpraten'. En terecht, dames en heren: Willem was nog lang niet uitgesproken. Scherp, eloquent, constructief, gevat en gedreven: zo kennen wij hem.

De commissie BBV waar Willem twaalf jaar lid van was – het lijkt een soort geheim genootschap, maar dat gaat echt over financiën – omschrijft hem als 'een beetje tegendraads', maar met een sterke focus op oplossingen en altijd rekening houdend met die verschillende belangen. Binnen zijn brede werkveld gold hij als gezaghebbend, maar bovenal was Willem een zeer aangenaam mens. Nooit op de man spelend, altijd op de zaak en de inhoud. Iemand die het debat inhoudsrijk kon maken, maar het gevoel voor relativisering behield. Het was een genoegen om met hem in discussie te gaan. Hij zei altijd wel iets waar je even goed over moest nadenken.

Hij was geïnteresseerd in andere mensen, ook als het niet over ons statenwerk ging. En hij stak zijn trots over zijn gezin en familie niet onder stoelen of banken, memorerende de jaarlijkse Frieslandreis die ook binnen onze Provinciale Staten bekend was.

Wij gedenken hem met respect en waardering. We herdenken zijn vakkennis en toewijding, zijn beminnelijke, warme persoonlijkheid. Willem is van bijzondere betekenis geweest voor de provincie Utrecht, waarvoor wij hem heel veel dank zijn verschuldigd.

Ik verzoek u, voor zover u daartoe in staat bent, om te gaan staan, zodat wij een moment stilte in acht kunnen nemen. Samen herdenken wij Willem Wijntjes.

[...]

Ik dank u wel. Ik verzoek u weer te gaan zitten.

Dames en heren, ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken. De heer Westerlaken en de heer Johan Dorst zullen de familie Wijntjes uit de zaal begeleiden. Ik wil hen opnieuw heel hartelijk dankzeggen dat u vanochtend hier aanwezig wilde zijn. Weet, Willem zullen wij ons altijd herinneren.

Dank. Fijn dat u er was.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

Mededelingen

De **VOORZITTER**: Dames en heren, u wordt verzocht om alle voorzorgsmaatregelen en de anderhalve meter afstand en het dragen van mondkapjes als u niet zit, om die maatregelen ook in acht te nemen en die na te volgen. Dus dat is denk ik goed om steeds in het hoofd te houden. En voor zover dat even uit het hoofd verdwijnt elkaar daar misschien ook even op aanspreken. Dus ik zou ook willen voorstellen dat we de goede gewoonte weer hanteren dat u de zaal hier aan de kant achter mij binnenkomt en de zaal weer via de achteruitgangen verlaat, zodat we elkaar niet onnodig hoeven te passeren.

Ik heb vanmorgen met de fractievoorzitters gesproken en voor de komende vergaderingen afgesproken dat de Provinciale Statenvergadering van 15 december ook hybride zal worden georganiseerd. Dus op dezelfde wijze zoals we dat nu doen. Dat de vergaderingen, bijeenkomsten, informatiesessies, niet zijnde de normale commissievergaderingen, vanaf nu allemaal digitaal zullen zijn tot nader order. En dat de commissievergaderingen worden voortgezet als hybride commissievergadering, zoals u dat gewend was, maar dat we daarvoor met het oog op de afstand altijd de statenzaal zullen gebruiken om de vergaderingen te houden en u ook te vragen daarbij weer opnieuw, ook voor uw commissieleden, alle beperkende maatregelen die gelden goed in acht te nemen. Maar u heeft in ieder geval de keuze dan zelf of de vergadering van huis uit bij te wonen of hier daadwerkelijk aanwezig te zijn. Dus die opmerking wilde ik ook graag maken.

Dan over de agenda meld ik u dat ik zou willen voorstellen om de agendapunten zes en zeven, dat betreffen de twee actualiteitenmoties, om te draaien. Dus ik wilde u voorstellen om eerst te beginnen met de actualiteitenmotie Verken mogelijkheden Utrechtse klimaatop door VVD en D66 ingediend en daarna de actualiteitenmotie Zeg nee tegen 2G ingediend door JA21. Dat heeft alleen maar de logistieke reden dat na behandeling van het statenvoorstel over de Regio Amersfoort Centraal gedeputeerde Van Essen hier kan blijven zitten. Hij zit er nu al, maar dan blijft hij bij dat agendapunt ook zitten. Dus dat is het voorstel om aan te passen.

En aan het begin van agendapunt 8 zal ik in besloten vergadering stilstaan bij de wens van uw Staten om dat voorstel al of niet in beslotenheid te behandelen. Dan kan vervolgens die vergadering ook op dat onderdeel besloten plaatsvinden. Als het even lukt zou ik dat na de lunch willen doen. Dus dat we proberen de andere agendapunten voor de lunch met elkaar te bespreken en af te handelen en na de lunch het besloten deel, verkoopstrategie Hart voor de Heuvelrug, te houden. Dus dat is allemaal vooraf van de orde.

Vaststellen agenda

Dan stel ik ook maar gelijk aan de orde de vaststelling van de agenda. Kunt u met de kanttekening die ik daarbij gemaakt heb, instemmen? Dank u wel. Dan gaan we dat aldus doen.

Akkoord.

3.

SV Aanleg rotonde N224 – N226 in Woudenberg (PS2021MM08)

De **VOORZITTER**: En kom ik vanzelf bij agendapunt drie. Dat is de aanleg van de rotonde N224. Dat is een hamerstuk. Dank u wel.

Ja, meneer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: We hebben er vanochtend in het fractievoorzittersoverleg even over gesproken – even de orde van de agenda – dat het punt over het Hart van de Heuvelrug geheim moet worden behandeld. We zijn er misschien een tikje laat mee, maar ik vind het wel prettig om gezegd te hebben dat het onze voorkeur heeft om het zoveel mogelijk in de openbaarheid te doen. En dat we ernaar moeten streken op alle onderwerpen, maar zeker ook bij dit thema, om dat ook te doen. Wat ons betreft staat het onderwerp dat we bediscussiëren helemaal niet in een geheim daglicht, want we spreken over de structuur. En als daar nog een oplossing voor kan worden gevonden voordat we erover beginnen, dat we dat gewoon in openbaarheid kunnen doen, dan zou me dat een lief ding waard zijn.

De **VOORZITTER**: Ik heb u aangegeven dat het Reglement van Orde voorschrijft dat dit punt van orde wat u maakt ook nog weer even aan de orde komt aan het begin van het agendapunt acht zelf. Maar dan kennen de collega's uw opvatting ter zake.

Goed, dat allemaal over de agenda.

4.

SV Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (PS2021RGW06)

De **VOORZITTER**: Ik was inmiddels aan agendapunt vier toen, het statenvoorstel Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley. Dat is ook een hamerstuk. Dank u wel.

5.

SV Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal (PS2021RGW07)

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt vijf. Dat is het statenvoorstel Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal. U heeft er vanuit de commissiebehandeling voor gekozen om dat een klein debat te laten zijn. Dat betekent dus een debat in één termijn vanuit uw Staten en beantwoording vanuit het college. Ik volg de lijst van woordvoerders.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG**: Ik maak allereerst van de gelegenheid gebruik om GS te complimenteren dat er inmiddels voor alle regio's in onze provincie documenten liggen met een beeld van de ruimtelijke ontwikkeling, ook op de middellange termijn. En dat die documenten samen met gemeenten gemaakt zijn. Voor de regio Amersfoort is dit document extra van belang, omdat de regio tot in het recente verleden in Den Haag, ondanks haar centrale ligging in Nederland en haar positie aan de rand van de randstad, niet altijd gezien werd. Wij gaan ervanuit dat de provincie er mede voor gezorgd heeft en ervoor blijft zorgen dat Amersfoort op de Haagse agenda onderwerp is, want de steun van het rijk voor de verstedelijkingsopgave en alles wat daarbij hoort, is noodzakelijk.

Het verstedelijkingsconcept uit de Provinciale Omgevingsvisie ziet GroenLinks terug in het concept van de focusgebieden. GroenLinks vraagt daarbij nog eens extra aandacht voor Groen Groeit Mee. Dit moet onlosmakelijk onderdeel zijn van de

verstedelijking. Het gaat om groen in de woonomgeving, om recreatief groen, maar ook robuuste natuur is nodig. De kansen in de regio Amersfoort zijn volop. GroenLinks heeft in dit kader een motie over het groengebied tussen Amersfoort en Bunschoten mede-ingediend. De motie zal worden toegelicht door mevrouw Koelewijn van het CDA.

Kortom, GroenLinks stemt van harte in met het ontwikkelbeeld regio Amersfoort.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Man.

Mevrouw **DE MAN**: Het punt van aandacht op deze plannen is het beeld dat wij zien dat binnenstedelijke bedrijventerreinen worden omgebouwd tot woningbouwgebieden. Dat hebben we ook naar voren gebracht in onze Toekomstbegroting. Mooie ontwikkelingen voor de leefbaarheid in de stad en de mensen die een woning zoeken, maar de keerzijde is dat die bedrijven dan wel een locatie elders moeten krijgen. En ja, die beweging zien we niet. Door de rem op nieuwe bedrijventerreinen komt vooral de grootschalige maakindustrie in een hogere milieucategorie niet altijd terecht binnen de grenzen van onze provincie, wat spijtig is voor de bijbehorende werkgelegenheid. Zoals ik al zei, dit punt brachten wij dus naar voren bij de Toekomstbegroting – wat eigenlijk meer een statement was, maar de gedeputeerde gaf ongevraagd, maar zeker niet ongewild, hier antwoord op – dat hij deze ontwikkeling ook ziet en hieraan aandacht geeft in de Regionale Programmering. Dus vandaag vragen wij eigenlijk alleen opnieuw aandacht voor de bevestiging van deze problematiek. En voor goede, nieuwe locaties voor bedrijven in onze provincie waar ze geclusterd in een hoge milieucategorie een plekje kunnen vinden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Weyers.

De heer **WEYERS**: Veel is reeds gezegd over dit onderwerp. Ik wil slechts de aandacht vestigen op het volgende. De tekst van het ontwerpbesluit zegt, ik citeer: 'met het ontwikkelbeeld weet de provincie Utrecht zich verzekerd van steun en partnerschap in grote ruimtelijke keuzes, ingrepen en investeringen'. Verderop stelt GS dat het ontwikkelbeeld is een – ik citeer – 'gezamenlijke richting die zorgt voor een eenduidig geluid uit de regio Amersfoort in gesprekken met het rijk', die volgende week 24 november al plaatsvinden als ik het goed begrepen heb. Dat staat er. Maar JA21 is er nog niet zo gerust op dat het wel erg abstracte ontwikkelbeeld een representatieve weergave is van hetgeen zowel gemeenteraden als de bevolking zich de toekomst in deze regio voorstelt. Neem bijvoorbeeld de medio juli getekende Woondeal die 23.000 woningen – dat is ongeveer vijftigduizend nieuwe bewoners – nog voor 2030 moet opleveren. Gezien de motie die het CDA, samen met ons en GroenLinks, indient om genoeg ruimte tussen Amersfoort en Bunschoten open te houden, lijkt het schuren door besturen reeds begonnen. Gisteren werd overigens bekend dat pas nu Amersfoort mee gaat dingen naar de lijst van veertien gemeenten die een half miljard mogen verdelen voor woningbouw op oude spoorgebieden – wat op zich hartstikke goed is.

Boze tongen beweren dat de RES veel minder populair is dan en gebruikelijke euforie waarmee erover bericht wordt. Nog in juni gaf ruim 60% van de Amersfoorters in een gemeentelijke enquête aan helemaal niets te zien in windturbines in de omliggende polders. Meer dan tweeduizend mensen tekenden een petitie 'Geen windmolens in de Eempolder' en recent gaven diezelfde denkers en doeners en hun hele regio aan voor hun toekomst klimaatgerichte maatregelen en duurzaamheidsdingetjes het minst relevant te vinden. Wij gaan overigens binnenkort de uitslag bekend maken van een eigen onderzoek. Daarin hebben we bevolking die er in deze regio het meest mee te maken heeft – dat zijn dus niet de binnenstadsbewoners van Amersfoort – gevraagd hoe zij de participatie nou ervaren als het gaat om de in beeld zijnde zoeklocaties voor de Regionale Energie Strategie. Kortom, JA21 vindt dat een statenvoorstel waarover bij het rijk onderhandeld gaat

worden wel een paar slagen concreter mag – dat hebben we al eerder aangegeven – en daarnaast is ons beeld dat er aan de Hofvijver iets bepleit wordt dat een te beperkte steun onder de bevolking geniet. Wij zullen dus vooralsnog, hangende de discussie, tegen het geheel, maar wel voor de groene buffer-motie stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Koelewijn.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Allereerst is mijn fractie blij dat diverse partijen samen aan de slag zijn gegaan met het ontwikkelbeeld regio Amersfoort Centraal. Het CDA heeft in de commissie om een klein debat gevraagd. Waarom? Omdat punt twee van het gevraagde besluit van dit statenvoorstel een opdracht aan GS bevat om de Uitvoeringsagenda samen met andere partners uit te werken en de Staten hierover te informeren. Wij willen samen met onder andere GroenLinks en JA21 aandacht vragen voor de groene buffer, die ook wel de wespentaille van het Eemland wordt genoemd. Een voor onze provincie uniek gebied, ooit behorende tot het nationaal landschap Arkemheen Eemland en direct aangrenzend aan het Natura 2000-gebied Arkemheen.

Mevrouw **DE MAN**: Ik zou mevrouw Koelewijn willen vragen of deze wespentaille en dit groene gebied niet precies een verkapt tegenhouden is van een nieuwe weg die wij misschien wel nodig hebben voor de uitbreiding van de wijk Vathorst met allemaal nieuwe woningen voor mensen die daarnaar op zoek zijn.

Wanneer u de situatie zou kennen, weet u dat de weg, zoals die geprojecteerd eigenlijk zou kunnen worden, naast de A1 geleid zou kunnen worden. Dan raakt hij zeker niet de wespentaille. De wespentaille waar we het nu over hebben, is het zuidoostelijk gebied tussen Amersfoort en de mogelijk nieuwe wijk Bovenduist- Vathorst West.

Ook een gebied van grote waarde voor onder andere de vogelstand, waar hard aan gewerkt wordt door middel van een actief en succesvol weidevogelbeheer. Een suggestie is om in het kader van Groen Groeit Mee binnen het gebied Bovenduist- Vathorst West wellicht ruimte te maken voor een groene overgang naar deze buffer, waarin gerecreëerd kan worden.

Mevrouw **RIKKOERT**: Ik had nog een punt bij het vorige wat mevrouw Koelewijn aangaf. Wij hebben nog even in het ontwikkelbeeld geneusd. Die groene buffer die mevrouw Koelewijn noemt, vinden wij in paragraaf 4.2. Daar is die expliciet opgenomen. Ik vroeg me af: is dat niet voldoende? En daarnaast geeft eigenlijk het ontwikkelbeeld 2030-2040 helemaal geen bouwplannen weer. Dus wat is dan precies de meerwaarde van deze motie?

Waarom deze motie? Met name ook om te benadrukken dat dit deel, deze wespentaille, feitelijk al onder druk staat, er wel degelijk plannen zijn die ook door de gemeente Amersfoort en ook eigenlijk door onze eigen provincie al ingevuld worden op het gebied van Bovenduist, er ook sprake is van een heel kwetsbaar gebied. Waar wij ook echt de nadruk voor vragen is om die wespentaille op dat punt waar de beide gebieden elkaar wellicht gaan raken wel de openheid van het landschap blijft en er ook natuur toegevoegd kan worden. En ook dan geen andere opties, want ik heb heel duidelijk ook in de motie aangegeven dat het niet alleen om woningbouw gaat. Dus dat in eerste instantie. Het antwoord van mijn kant.

Mevrouw **RIKKOERT**: Ik vraag me af of deze motie dan niet een beetje eenzijdig is ingestoken, omdat bijvoorbeeld een bedrijventerrein in Bunschoten dan niet wordt genoemd. En zou dit dan eigenlijk niet thuishoren in de raad van Bunschoten?

Het gebied Kronkels-Zuid valt niet binnen die wespentaille. Dit gaat niet over het gebied ten zuidwesten van Bunschoten inmiddels, want inmiddels kennen we ook een

ander gebied wat daar ten oosten van ligt. Dus dit gaat niet over het gebied ten zuiden, of zuidwesten eigenlijk, van Bunschoten.

De tweede vraag ben ik even kwijt.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Rikkoert vroeg of het niet beter in de raad van Bunschoten kan worden behandeld, kan ik mij herinneren.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Daar is ook over gesproken. Daar is ook een motie aangenomen, overigens unaniem. Dus alle partijen in de gemeente hebben daar ook over gesproken, hebben hun college daar ook opdracht voor gegeven, maar ik vind het van provinciaal belang om het hier ook op deze manier, met name ook vanuit de vogelstand en onze verantwoordelijkheid op het gebied van de natuur, in te brengen.

Kan ik doorgaan?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Rikkoert wil alsnog het woord. Ik heb natuurlijk woorden gebruikt die zij misschien liever had uitgesproken. Dus ga uw gang, mevrouw Rikkoert. Sorry.

Mevrouw **RIKKOERT**: Het was een verspreking: het ging mij inderdaad om de raad van Amersfoort. Maar daarnaast, die buffer is gewoon opgenomen in de Omgevingsvisie. Dus ik snap niet wat de meerwaarde is van deze motie.

De **VOORZITTER**: Goed. Dat is helder, denk ik, dat mevrouw Koelewijn nu haar betoog kan vervolgen.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Ik ga toch maar even bij de laatste zin beginnen. Een suggestie is om in het kader van Groen Groeit Mee binnen het gebied Bovenduist-Vathorst West ruimte te maken voor een groene overgang naar deze buffer, waarin gerecreëerd kan worden. We dienen nu een motie in waarin we Gedeputeerde Staten oproepen zich actief in te zetten om de groene buffer aan de zuidoostzijde van Bunschoten tussen Bunschoten en Amersfoort zoveel mogelijk te behouden en te versterken. En het behouden en versterken van de groene buffer aan de zuidoostzijde van Bunschoten tussen Bunschoten en Amersfoort in de verdere uitwerking van het ontwikkelbeeld 2030-2040 als voorwaarde mee te nemen. En hopen dat andere partijen deze oproep mede ondersteunen.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M116 van de leden Koelewijn (CDA), De Jong (GroenLinks) en Weyers (JA21) inzake Groene Buffer.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 17 november 2021, ter behandeling van Statenvoorstel Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal (PS2021RGW07).

Constaterende dat:

- Het bestuur van de provincie Utrecht in 2013 opdracht gaf voor het ontwikkelen van de Visie Wespentaille Eemland;
- Zij hierbij aangaf het versmallen van de groene corridor in dit gebied als problematisch te beschouwen, omdat hierdoor het oorspronkelijke Nationaal Landschap Arkeheem-Eemland in twee delen uiteen valt. Een gebied dat juist

door haar grote openheid als “bijzonder” in onze provincie aangemerkt kan worden;

- Dit gebied van grote waarde is voor o.a. de vogelstand in dit deel van de provincie Utrecht. Niet voor niets grenst het Natura-2000 gebied Arkeheem direct aan deze corridor en vindt er in het Eemland een actief en succesvol weidevogelbeheer plaats;
- In de praktijk van de Nederlandse ruimtelijke ordening is het scheiden van steden en kleinere kernen op regionaal niveau een allesoverheersend principe. Er is in dit gebied geen serieus argument om hiervan af te wijken. Zeker nu er nog een goed waarneembare open corridor aanwezig is en de behoefte aan ruimte voor recreatie naar verwachting toeneemt.

Overwegende dat:

- Het groene landschap aan de oostkant van Bunschoten in de vorm van de Oosterpolder, polder Bovenduist en polder Arnhemheen (hierna: 'groene buffer') onder grote druk komt te staan door de bouwpoging in de regio voor de komende 20 jaar;
- Vathorst-Bovenduist als eerste nieuwbouwproject zeer grote impact gaat hebben op deze groene Buffer en de nabijgelegen Eempolder, zowel ruimtelijk, als ecologisch en ook qua waterveiligheid;
- Het belangrijk is om de groene buffer tussen Bunschoten en Amersfoort zoveel mogelijk te behouden en te versterken.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Zich er actief voor in te zetten om de groene buffer, aan de zuidoost zijde van Bunschoten, tussen Bunschoten en Amersfoort zoveel mogelijk te behouden en te versterken.
- Het behouden en versterken van de groene buffer, aan de zuidoost zijde van Bunschoten, tussen Bunschoten en Amersfoort in de verdere uitwerking van het Ontwikkelbeeld 2030- 2040 als voorwaarde mee te nemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De heer **DERCKSEN**: Ik probeer die motie ergens op mijn scherm te toveren, maar hij staat niet bij de vergadering, niet bij de moties. Dus ik stel maar even een vraag aan mevrouw Koelewijn. Betekent dit dat deze motie ook betekent dat u daar in dat gebied geen windmolens wilt hebben?

Mevrouw **KOELEWIJN**: Volgens mij is deze zone daar ook inderdaad al van uitgesloten, maar misschien kan de gedeputeerde daar ook dan antwoord op geven. Het lijkt me op zich ook geen logische plek om daar een windmolen neer te zetten.

De **VOORZITTER**: De motie wordt overigens in het stateninformatiesysteem gezet zodat u er allemaal kennis van kunt nemen.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ik heb een vraag aan mevrouw Koelewijn, want ik vind het een sympathieke motie. Maar is er ook ergens een duidelijke begrenzing van de bedoelde wespentaille beschikbaar? U gaf net ook al aan 'Kronkels-Zuid valt er niet in'. Dat is ook een van de zorgen vanuit Bunschoten. Kunt u wat nader duiden welk gebied u precies onder de wespentaille duidt? En is er eventueel een kaartje van?

Mevrouw **KOELEWIJN**: Ik heb daar nu geen kaartje van ter beschikking. Maar in principe is het zo dat het het gebied betreft zoals het ook in de motie staat omschreven: tussen Zuidoost Bunschoten en de Amersfoortse plannen met Bovenduist-Vathorst West. Dus het is echt op dat smalle punt waar we het nu over hebben.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Nog even heel kort ter bevestiging. Dus de beoogde ontwikkelingen in Kronkels-Zuid vallen er niet onder?

Dat klopt.

De **VOORZITTER**: Mooi. Dan is dat in ieder geval voor iedereen ook duidelijk.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw de Widt.

Mevrouw **DE WIDT**: Zoals ik in de commissiebehandeling al aangaf, is mijn fractie er blij mee dat er een krachtige visie ligt, gemaakt vanuit de regio zelf. Expliciet kregen we de bevestiging dat de voorstellen voor ruimteverdeling gemaakt zijn op basis van het bodem- en watersysteem, een grondslag die we in de Omgevingsvisie hebben afgesproken. Dit geeft het vertrouwen dat de voorgestelde ontwikkelingen van wonen, werken en bereikbaarheid in dit gebied van nature gedragen kunnen worden en toekomstbestendig zijn. We zullen de verdere uitwerking met aandacht volgen.

Ik herhaal op deze plaats nog het verzoek om een robuuste verbinding Heuvelrug-Veluwe mee te nemen in de volgende stap op weg naar een strategie en akkoord voor deze regio. Een koppeling naar deze opgave voor de oversteekbaarheid van de A1 zou zeer welkom zijn.

Wat betreft de motie over de wespentaille: wij horen graag van GS een nadere motivering waarom deze extra aanduiding nodig zou zijn bovenop wat er al in de Regiovisie staat.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Suna.

De heer **SUNA**: Wij zijn blij dat deze ontwikkeling nu op tafel ligt en dat er snel werk van is gemaakt. Dus ook complimenten daarvoor. Het is goed dat je nu al kijkt naar de toekomstplannen, want u weet allen dat het heel lang duurt voordat er iets ontwikkeld wordt. Dus in die zin dat we er vroeg bij moeten zijn en in regioverband te kijken nu dat ook bij Foodvalley het geval is. U16 hadden we al. Dus dat er nu ook voor de omgeving van Amersfoort een plan ligt, dat geeft moed en is hoopvol voor de toekomst.

Ik wilde toch nog even terugkomen op de zaak van de betaalbaarheid, sociale woningbouw, die ook in de commissie is gesteld. U heeft aangegeven dat het provinciale beleid van Utrecht gehanteerd zal worden en dat bijvoorbeeld woningen in Nijkerk of Barneveld niet meegerekend worden in de sociale opgave die wij hier hebben. Daarbij is mijn vraag: als je kijkt naar het totale plan, dat bijvoorbeeld de woningen die in Leusden en Soest gerealiseerd worden niet ineens in het dure segment zitten en bijvoorbeeld in Nijkerk vooral aan de sociale opgave wordt voldaan. Dus eigenlijk zou je dat in harmonie willen hebben, dat overal rekening wordt gehouden, zeker als het gaat over de buitengebieden, met die 50% die wij als uitgangspunt hanteren, dat in combinatie met beleid van de gemeenten toch gepoogd wordt om dat te realiseren en daar aandacht voor moet zijn bij de verdere uitwerking van dit ontwikkelbeeld.

Het is ook goed om te weten dat de motie begrijpelijk is vanuit de kant van het CDA en anderen. In die zin denk ik dat we hem zouden kunnen steunen. Maar zoals mevrouw de Widt ook al aangaf, zou ik eerst de reactie van de gedeputeerde willen horen, hoe hij dat ziet, of het echt nodig is om dat toe te voegen. Want u wilde het zeker stellen en dat begrijp ik. Dus we wachten even de reactie van de gedeputeerde af. Tot zover.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Rikkoert.

Mevrouw **RIKKOERT**: Wij zien het voorliggende ontwikkelbeeld 2030-2040 als een prima uitgangspunt voor verdere gesprekken over die ruimtelijke ontwikkelingen in de regio Amersfoort. Bij het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort is echt gezocht naar de verbinding. Dus wat verbindt nou de regio? Wij zijn blij dat het ontwikkelbeeld door vrijwel alle raden is goedgekeurd. Ja, wij zijn als provincie een van de partijen aan tafel. Het resultaat voldoet aan de provinciale doelstellingen. Dus wat ons betreft kunnen we hiermee instemmen. Het had wat ons betreft een hamerstuk kunnen zijn.

Dan nog één laatste punt over de motie van het CDA. Volgens de adviseur ruimtelijke kwaliteit – hij heeft in 2010 een advies uitgebracht – wordt dat hele gebied aangemerkt als wespentaille. Dat willen we graag nog even benadrukken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Vanwege alle argumenten die de heer Weyers zojuist inbracht, hebben wij een amendement ingediend, namelijk om de burger op te nemen in het besluit. Want ze mochten een enquête invullen en misschien is het ook handig als ze dan ook bij de verdere besluitvorming worden betrokken. Dus dat amendement hebben we ingediend om ook de burger en wat zij vinden. Zij vonden bijvoorbeeld dat het met de auto goed bereikbaar moet zijn, dat ze niet onder windmolens willen wonen. Dat is zo'n beetje wat alle normale mensen zouden willen, zou ik zeggen. Dus dat hebben we in dat amendement opgenomen. Dat ligt voor. Wordt het aangenomen, dan zijn we voor. En anders niet.

De **VOORZITTER** deelt mee dat het volgende amendement is ingekomen:

Amendement A65 van het lid Dercksen inzake Een betrokken bestuur dat samenwerkt met haar inwoners.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 17 november 2021, ter behandeling van Statenvoorstel Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal (PS2021RGW07).

Besluit:

Beslispunt 1 als volgt aan te passen:

1. Het Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort Centraal! met daarin opgenomen pijlers, *waaronder begrepen de uitkomsten van de representatieve enquête onder inwoners*, strategie en uitvoeringsagenda vast te stellen, als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, provincies, regio's, gemeenten, waterschappen, *inwoners* en andere partners) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid.

En gaan over tot de orde van de dag.

Het amendement maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van der Steeg.

De heer **VAN DER STEEG**: De Partij voor de Dieren is van mening dat een gezonde leefomgeving voor mens, dier en natuur voorop moet staan. Economische welvaart dient

hierbij ter ondersteuning van de leefomgeving, en niet als doel op zich. Uit de bewonersenquête – alhoewel deze wellicht niet 100% representatief is – blijkt dat de meeste respondenten niet verwachten dat dit plan gaat zorgen voor meer groen en meer mogelijkheid tot ontspanning en recreatie. Op de vraag waar men zich zorgen over maakt in de komende tien jaar geeft 44% van de respondenten aan dat zij zich zorgen maken over minder groen en 23% maakt zich zorgen over minder ruimte voor ontspanning en recreatie. Voorzitter, de Partij voor de Dieren deelt deze zorgen. In het Ontwikkelbeeld wordt op pagina 21 genoemd dat er een kleine drieduizend hectare groen en landschap toegevoegd dient te worden aan het buitengebied van de regio Amersfoort om het robuust te maken. De beoogde manier hiervoor is om deze hectaren te ontwikkelen via het Groen Groeit Mee-pact, een pact waar bijvoorbeeld nog niet alle betrokkenen enthousiast over zijn en waar nog onderzoek plaats moet vinden over hoe dit alles gefinancierd moet worden. De moeilijkheden met betrekking tot het realiseren van de groene contour staan ons wat dat betreft nog vers in het geheugen. Voorzitter, wij zijn dus sceptisch met betrekking tot het realiseren van genoemde groenopgave. Voor nu wil ik het daar even bij laten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Over dit, net als het vorige onderwerp wat een hamerstuk is, hebben wij in de commissie gezegd dat het toch wel een hele hoop mooischrijverij omvatte. Daarbij hebben wij de vraag: wat verandert er nou eigenlijk als we dit wel of niet aannemen?

In de commissie over dit onderwerp gaf de gedeputeerde ook aan dat als het bijvoorbeeld gaat over de ontwikkeling van betaalbare woningen de speculanten eigenlijk al voorbereid zijn op de grondposities die ze gaan verwerven rond ov-knopen, maar verwijst vervolgens alleen maar naar de gemeenten. Ja, dat is voor ons wel een voorbeeld van dat dit vooral mooischrijverij is en vragen wij ons erg af hoe dit ook daadwerkelijk tot uitvoering gebracht gaat worden.

Verder verschillen we met de gedeputeerde van mening over het vervoer. Wij zien een te grote focus op alleen de dikke lijnen. Daar vragen we ook constant aandacht voor. Nu opnieuw zien we dit weer naar voren komen, ook weer in de vorm van hoogwaardig openbaar vervoer. Terwijl, in het openbaar vervoer gaat er uiteindelijk om hoe je vanaf de plek waar je bent, komt naar de plek waar je moet zijn.

De heer **SUNA**: Het triggerde mij dat het 'mooischrijverij' is. Heeft u er niet het vertrouwen in dat het provinciale beleid die we met elkaar hebben vastgesteld ook bij de uitvoering aan de orde zal zijn, ook bij die speculanten? Dat wij daar ook van op de hoogte zijn en dat het niet zomaar is dat zij hun gang kunnen gaan?

Op het moment dat de gedeputeerde zelf naar de gemeenten wijst, heb ik daar inderdaad weinig vertrouwen in.

De heer **SUNA**: Ja, maar daar zijn wij als Staten toch ook bij om dat straks te controleren? Dus in die zin gaan we toch wel ergens over? Ik ga er niet vanuit – ik ben ook benieuwd wat de gedeputeerde hierover straks gaat zeggen – dat de gemeenten ook in deze ineens hun gang kunnen gaan. Dus ik vind het wel een vreemd uitgangspunt dat u dat vertrouwen niet heeft.

Ik kan alleen maar citeren wat destijds in de commissie is gezegd. Toen zei de gemeente: de gemeente- De gedeputeerde meent dat dit meer op het vlak van de gemeenten ligt, maar vindt ook dat het aandachtspunt wat de SP meegeeft waardevol is. Dat geeft volgens mij aan dat de gedeputeerde dat niet zozeer als een taak van de provincie ziet. Maar goed.

Ik vervolg mijn betoog. Waar het volgens ons bij openbaar vervoer om gaat, is uiteindelijk van deur tot deur. Dat wordt eigenlijk constant vergeten in de plannenmakerij. Daarom hebben wij er in dit geval, ook bijvoorbeeld als het gaat over Leusden, geen vertrouwen in, want je krijgt alleen maar één grote buslijn door dat dorp heen. Het dorp zelf is daarmee dan verstoten van openbaar vervoer. Dus ja, we zullen hier niet voor stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Onze inbreng in de commissie, waar collega Hazeleger dit stuk behandeld heeft, is volgens mij heel helder geweest. Aansluitend daarop is er een heel mooi amendement volgens mij van de PVV ingediend, waarbij ook het belang van de inbreng van de inwoners centraal wordt gesteld. Dat vinden wij een mooie toevoeging om de partners specifiek te benoemen, ook onze inwoners.

Voorzitter, de motie van het CDA, daar beraden we ons nog over. Maar in ieder geval, als de Kronkels er niet onder vallen, dan kunnen we daar waarschijnlijk wel mee instemmen en ligt er al met al een mooie ontwikkelvisie voor de regio.

Wat daar wel duidelijk uit blijkt, is dat er ook aandacht moet zijn voor automobilititeit. Dat zie je: hoe praktischer het wordt en hoe kleiner de verdeling wordt tussen regiogemeenten en stadsgemeenten zie je dat elke keer ook weer duidelijk terugkomen in wat de inwoners aangeven. Wat ons betreft is dat ook een punt van blijvende aandacht voor ons provinciale beleid.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: 50PLUS maakt zich toch wel grote zorgen. Ik heb dat al eerder uitgesproken, ook tijdens een commissievergadering. De ontwikkelingen daar en vooral richting Bunschoten-Spakenburg- Dat is een zeer kwetsbaar gebied. We hebben er ontzettend veel moeite voor gedaan om ook het weidevogelbestand daar in ieder geval te verbeteren, te vergroten. Dat moeten we proberen te behouden. Dus 50PLUS heeft ook zoiets van: probeer te voorkomen dat Bunschoten-Spakenburg echt verbonden gaat worden met Amersfoort. Het kan ook ten koste gaan van de eigen identiteit van de gemeenschap Bunschoten-Spakenburg.

Verder hebben we ooit een hele discussie gehad aan de – hoe moet ik dat zeggen – als ik kijk aan de rechterkant van Bunschoten-Spakenburg, omdat men daar plannen had om een bedrijventerrein te ontwikkelen. Ook dat is toen niet doorgestaan vanwege de kwetsbaarheid van het gebied. Dus sowieso moet daar gewoon veel beter naar gekeken worden.

Kort samengevat. Groen behouden zoals het is. Ook inderdaad rekening houden met de leefomgeving, zoals de Partij voor de Dieren al zei: mens, maar ook vooral dier. Ook wat de Partij voor de Vrijheid zegt: inderdaad, participatie en draagvlak, dat moet echt gewoon bovenaan staan. We moeten vooral niet denken, dan zetten we het vol met windmolens, want we hebben natuurlijk allemaal de berichtgeving gelezen dat dat enorm schadelijk is voor de gezondheid. In Frankrijk moet al honderdduizend euro aan een echtpaar als boete – hoe zeg je dat – worden uitbetaald.

Dan kom ik nog even op het punt van recreatie. Die buitengebieden, groengebieden, die zijn ook wel weer heel belangrijk voor recreatie. Daar wordt eigenlijk heel weinig rekening mee gehouden. Daarom heb ik ook in de commissie al gezegd: kijk ook naar Flevoland om dat erbij te betrekken.

Tot zover, voorzitter.

De motie van het CDA heb ik nog niet- Hij is net doorgestuurd, maar ik heb hem nog niet helemaal goed kunnen lezen.

De **VOORZITTER**: U heeft straks bij de stemmingen de gelegenheid om met een stemverklaring aan te geven hoe u wens te stemmen over die motie.

Even voor controle: mevrouw Bittich had zich afgemeld? Dat klopt? Ook niet via het scherm.

Dan zijn we aan het eind gekomen van de inbreng vanuit uw Staten bij dit agendapunt.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Van Essen.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: De Staten, dank voor de inbreng en zeker ook voor de complimenten voor het stuk wat vandaag voorligt. Het is inmiddels ook vastgesteld door alle raden in deze regio, deels ook in de provincie Gelderland. Dat is echt wel een heel belangrijke en mooie mijlpaal om te memoreren, want in de regio Amersfoort bleek het tot nu toe toch uitdagend om tot een gezamenlijk ontwikkelbeeld te komen voor de langetermijnontwikkeling van wonen, werken, ook in samenhang tot mobiliteit en de groene opgave. Ik denk ook het belang wat velen van u vandaag ook weer onderstrepen. Dat het ons is gelukt om gezamenlijk die stip aan de horizon concreter te maken en ook aan te geven hoe we die grote opgave in deze enorm populaire regio met elkaar aan willen gaan vliegen, dat is echt een heel grote winst. Dat positioneert de regio Amersfoort ook veel sterker richting het rijk. Er werd net al even gerefereerd aan het BO Verstedelijking – het Bestuur Overleg Verstedelijking – ook met de partners van het rijk. Daar wordt dit ook geagendeerd. Ik denk, dat laat ook wel zien hoe dit werkt. Op het moment dat je als regio-En als provincie hebben we daar een belangrijke rol ook in gehad om dit te initiëren en ook samen met alle partners tot stand te brengen. Dat heeft meteen effect, want dat komt dus ook op tafel. We zien inderdaad ook in de dynamiek in het Kamerdebat, waar al aan werd gerefereerd, spannen we ons ook als provincie, ook als college, er echt voor in. Amersfoort komt op deze manier steeds beter op de kaart. De keuzes die we hierin maken – en fijn dat velen van u dat ook herkennen – past natuurlijk heel erg bij de keuzes die u ook heeft gemaakt in de Omgevingsvisie. Ja, we willen plek geven aan die enorme woningbehoefte. We willen daar woningen voor bouwen, betaalbare woningen, maar niet klakkeloos. Wel echt vanuit een visie. En ook juist met behoud en versterking van groen. Dat is precies waar deze visie ook over gaat en waar de keuzes die erin zijn gemaakt, op gestoeld zijn. Nogmaals, het is denk ik echt winst dat we daar met elkaar, met ook alle gemeenten, zeer diverse gemeenten, dat zij zich ook hierachter hebben geschaard nu.

Kom ik eerst even bij het amendement en de motie en daarna even wat andere inbreng waar ik nog kort op in zou willen gaan.

Misschien om te beginnen met het amendement. De PVV wijst terecht op het belang van het betrekken van inwoners bij enerzijds het opstellen van dit beeld, maar ook bij de verdere uitwerking ervan. Beide is waar. Beide is ook gebeurd. Die enquête is een onderdeel ervan. Het is ook zo dat er met allerlei stakeholderorganisaties is gesproken. Er worden ook in de gemeenten zelf de gemeentelijke omgevingsvisies ontwikkeld. Daar zijn veelal ook al inwoners en participatieprocessen voor uitgelijnd of worden gevolgd. Dus daar wordt ook op gemeentelijk niveau op die manier in input voorzien. Dat verschilt soms in fasering tussen gemeenten. Toch moet ik het amendement zoals die voorligt, ontraden. Dat zit hem erin dat het een heel specifiek element, namelijk die enquête die is uitgezet, eigenlijk als een aparte lijn naast het hele of binnen dat hele ontwikkelbeeld zet. Dat is wat wonderlijk, want dat is ook in geen van de gemeenten op die manier gebeurd. Het is ook niet de inzet geweest van die enquête. De enquête was vooral bedoeld om een beeld te geven van hoe inwoners in de verschillende gemeenten erover denken, maar het is niet representatief. Dat kunt u ook zien in de bijlage. Het aantal mensen wat geënquêteerd is, staat niet in verhouding bijvoorbeeld tot het aantal inwoners in de verschillende gemeenten. Dat is redelijk van dezelfde orde van grootte, terwijl het aantal inwoners tussen de gemeenten

enorm verschilt. Dus het is ook nooit zo bedoeld. Het is vooral bedoeld om een check te doen van: wordt de denkrichting, de opgave, herkend door de inwoners? Dat is ook betrokken bij de uitwerking. Om dat nou echt als een apart iets vast te stellen, dat past niet bij hoe gemeenten daar mee om zijn gegaan. En het past ook niet bij hoe deze enquête tot stand is gekomen. Maar het is onverlet dat ook in het vervolg bij de verdere uitwerking ervan ook uiteraard inwoners weer op een goede manier betrokken zullen worden. Dat zal zowel op regionale schaal, als zeker ook op gemeentelijke schaal gebeuren.

De heer **VAN DER STEEG**: Een vraag naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Van Essen. Waar ligt het kwantitatieve criterium? Wanneer is een enquête representatief? Hoeveel mensen moeten dan de enquête beantwoord hebben?

We gaan hier niet in op de statistiek. Maar het gaat er sowieso om dat de verschillende groepen die aanwezig zijn, dat dat evenwichtig is. Het doel van deze enquête was vooral ook bedoeld om te kijken hoe dat in die verschillende gemeenten zit en om in alle gemeenten een behoorlijk aantal mensen te interviewen. Maar het feit is natuurlijk wel dat in de ene gemeente veel meer mensen wonen dan in de andere gemeente. Dus dat is bijvoorbeeld een factor die je dan zou moeten meewegen om tot een representatieve enquête te komen. Nogmaals, dat is ook niet de insteek geweest. Het is als onderdeel van een breder palet om input te verzamelen. Op die manier is het ook gebruikt.

De **VOORZITTER**: Meneer Van der Steeg, voldoende? Dan zie ik mevrouw De Man en daarna de heer Weyers.

Mevrouw **DE MAN**: We hebben al vaker naar voren gebracht: dit komt tot stand op een ambtelijk niveau en op een bestuurlijk niveau, en de bewoners worden daar niet actief bij betrokken. Niet op de manier waarop wij bijvoorbeeld de Omgevingsvisie wel hier in de provincie actief met bewoners hebben opgesteld. Dus die zie ik wel. Die vind ik lastig. Dus in die zin geef ik de PVV helemaal gelijk. Wat ik ook zie, is dat mogelijk nieuwe woningbouwlocaties hier wel worden benoemd of aangetipt of een beetje geschetst. Als die dan concreet worden en de bewoners worden betrokken en ze zeggen 'ja, maar hier wil ik geen woningbouw', dan wordt er terug verwezen naar dit ontwikkelbeeld en zeggen we 'ja, maar daar hebben we het in vastgelegd dat we graag deze ontwikkeling zien op deze locatie', terwijl ze daar dan geen inspraak op hebben. Ziet u die ook?

De **VOORZITTER**: Wat is vraag? Sorry. Uw vraag. Ja. Ik ging er net doorheen praten. Ik was op zoek naar uw vraag. Maar de gedeputeerde heeft de vraag gehoord. Ja.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Zeker. Nee, dat is breder een spanningsveld bij 'wat is het juiste moment om inwoners te betrekken'. Op het moment dat het te abstract is, zullen inwoners zoiets hebben van 'ja, dat is nog zo abstract, dat vind ik lastig om er iets van te vinden'. Op het moment dat het concreet wordt, kunnen inwoners soms ook het gevoel hebben van 'de pap is al gestort'. Dus ik herken dat spanningsveld. Tegelijkertijd, het is dus wel degelijk zo, er lopen ook trajecten voor gemeentelijke omgevingsvisies. Er zijn veel gemeenten die daar wel degelijk ook hun inwoners bij betrekken. Ik denk ook niet dat we daar als provincie op de gemeentelijke stoel moeten zitten.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even. Voldoende voor mevrouw De Man? Ja. De heer Weyers en daarna de heer Eggermont.

De heer **WEYERS**: Een opmerking over die enquête zelf. Dit is een zogenaamde gestratificeerde steekproef met bijna duizend beantwoordingen, goed verdeeld over diverse categorieën. Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Dus ik vind het een beetje flauw dat de gedeputeerde nu zegt dat die enquête eigenlijk technisch niet goed in elkaar zou zitten. Maurice de Hond op zondag: dat zijn er drieduizend ten opzichte van 17,5 miljoen inwoners in Nederland. Dus dat valt best mee. Daarmee tevens de vraag: mag ik hieruit opmaken dat de gedeputeerde dan in het vervolgtraject bij de verwezenlijking van het Ontwikkelbeeld wel representatieve enquêtes gaat invoeren als het om een aantal belangrijke besluiten gaat in deze regio? Dat dat voortaan dan wel gebeurt.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Misschien eerst als reactie op het statement van de heer Weyers dat het representatief zou zijn. Volgens mij heb ik net ook uitgelegd dat het aantal inwoners echt een belangrijke factor is. Er is bewust ook voor gekozen om in alle gemeenten een behoorlijk aantal mensen te vragen, waarmee er dus toch ook aan de voorkant voor is gekozen dat die representativiteit niet geborgd is. Dat is belangrijker denk ik: de heer Weyers vraagt ook naar het vervolg. Ja, zeker zullen inwoners daar op een goede manier bij betrokken worden. Of dat nou met enquêtes gebeurt? Ja, dat lijkt me sowieso niet het enige en misschien zelfs ook niet het belangrijkste instrument. Het hangt natuurlijk ook heel erg af in welke fase van verdere planvorming je op een gegeven moment zit. Het zijn natuurlijk sowieso bij alle ruimtelijke besluiten uitgebreide zienswijzetrajecten. Dus daar is sowieso in voorzien. Maar ik kan me ook voorstellen dat er nog bij tussenstappen voor onderdelen andere vormen van betrekken van inwoners nodig zullen zijn en daar onderdeel van uit zullen maken. Om daar nou heel specifiek 'gaan we nu enquêtes doen', ja, volgens mij is het niet verstandig om elkaar op dit moment vast te pinnen op zo'n specifiek instrument. Maar dat inwoners daar volwaardig bij betrokken gaan worden: ja.

De heer **WEYERS**: Dank, gedeputeerde, voor zijn antwoord, waarvan de inhoud mij niet verbaast. Dank u.

De **VOORZITTER**: Kom ik bij de heer Eggermont en daarna mevrouw Hoek.

De heer **EGGERMONT**: Ja, ik heb een vraag. Als het woord 'de' in 'een' veranderd wordt bij 'representatieve enquête', ontraadt u dan nog steeds dit amendement?

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Volgens mij gaat het amendement over wat er is uitgevoerd. Er is maar één enquête in ieder geval die bij de stukken zit. Die ga je toch hiermee vaststellen, terwijl het gaat om het Ontwikkelbeeld waar dit een van de zaken is geweest die daarbij benut zijn, bij het opstellen daarvan. Dit zou, nogmaals, ook echt niet in lijn zijn met waar de gemeenteraden over besloten hebben en vastgesteld hebben. En het zou denk ik ook geen recht doen aan ook de andere vormen van participatie, die ook gemeenten op dit vlak doen. Dus ik denk, deze ene enquête dan ook de status geven die volgens mij niet past bij hoe dit is ingestoken. Dat is de reden om dit amendement niet positief te adviseren.

De **VOORZITTER**: Voldoende, meneer Eggermont? Dan ga ik naar mevrouw Hoek. En de heer Van den Dikkenberg heeft ook nog een interruptie. En de heer Dercksen ook nog. Dus ik ga nu naar mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ik neem aan dat het gebied Nijkerk ook is meegenomen in deze hele regionale visie. Nijkerk was ooit een heel klein dorpje. We weten, het is bijna al een soort metropool geworden. Maar is de

gedeputeerde op de hoogte dat eigenlijk bijna alle grond tussen Nijkerk en Amersfoort al heel lang verkocht is aan projectontwikkelaars en dat de agrariërs daar de grond mogen gebruiken totdat het nodig is? Ik vind zelf dat er teveel gefocust wordt op die woningbouw.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Hoek, u stelt een vraag en die is gericht aan de gedeputeerde.

Mevrouw **HOEK**: Klopt.

De **VOORZITTER**: Dat was de vraag, hè? Ja. Zullen we eerst even het antwoord van de gedeputeerde afwachten?

Mevrouw **HOEK**: Ja, dat is goed.

O, ik mag toch doorgaan?

De **VOORZITTER**: U moet uw microfoon uitdoen.

Mevrouw **HOEK**: Nou ja, ik had- O, de microfoon.

De **VOORZITTER**: Nee.

Mevrouw **HOEK**: Want ik had mijn vraag inderdaad, is-

De **VOORZITTER**: Mevrouw Hoek, ik heb u even het woord ontnomen, want u begreep mij verkeerd. Maar dan hebben we gelijk die knop uitgetest. Die doet het dus. Ik stel voor dat de heer Van Essen eerst uw vraag gaat beantwoorden en dan kunt u kijken of u in tweede instantie nog een aanvullende vraag heeft.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Het is natuurlijk algemeen bekend dat op ieder lapje grond in ons land, en zeker ook in onze provincie, waar potentieel ooit wellicht woningbouw zou kunnen gaan plaatsvinden ontwikkelaars daar al hun oog op hebben laten vallen en daar soms ook al posities hebben ingenomen. Dat is zeker bekend. Ik ken dat niet op kavelniveau, maar dat dat ook voor dit gebied geldt, verbaast me niets.

Mevrouw **HOEK**: Dan is mijn tweede vraag eigenlijk: is de gedeputeerde het met mij eens dat we ons nu te veel focussen op woningbouw aan de andere kant – dus aan de Amersfoortse kant, de Utrechtse kant, de provincie Utrechtse kant – en dat het eigenlijk veel logischer lijkt dat we de gebieden die nu verkocht zijn aan de ontwikkelaars aan de andere kant – dus tussen Amersfoort en Nijkerk in – eerst gaan ontwikkelen om aan de woningbehoefte te voldoen?

Volgens mij, mevrouw Hoek, zelfs in haar eigen inbreng, benadrukt denk ik ook het belang van groen en groenontwikkeling en dat de keuzes die gemaakt worden daar ook rekening mee houden. Als we kijken naar de keuzes in dit ontwikkelbeeld, dan zijn ze daar ook op gestoeld. Dat geldt zeker ook voor een heel aantal binnenstedelijke locaties aan de Amersfoortse kant. Aan de Barneveldse en Nijkerkse kant is het niet alleen binnenstedelijk, zijn er ook andere locaties. Dat zal ook verder uitgewerkt worden. Maar de keuzes die in dit Ontwikkelbeeld worden gemaakt – een aantal van u memoreerde dat ook terecht – passen heel goed bij de basisprincipes van verstedelijking zoals u die heeft vastgelegd in onze Omgevingsvisie. Ze borgen aan de ene kant, ook in lijn met de Omgevingsvisie, dat we echt die woningen willen gaan bouwen. En aan de andere kant wel op een manier die ook de groene kwaliteit en de bereikbaarheid van die woningen op een duurzame manier borgt.

We maken dat hier echt een stuk concreter. Dat was onder andere ook de vraag van de heer Eggermont.

De **VOORZITTER**: Misschien, dan heeft u even de interruptie van mevrouw Hoek denk ik beantwoord.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ik hoor de beoordeling van de gedeputeerde over de representativiteit van de enquête aan. Dat doet me wel een beetje verbazen, zeker omdat er meer reacties bijvoorbeeld binnen zijn gekomen dan bij ons Utrecht 2050-beeld. Heeft de gedeputeerde bij het samenstellen van het Utrecht 2050-beeld met het Omgevingsvisie-traject ook de representativiteit van de respondenten getoetst?

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: De vraag is van 'wat dan?'. Ik bedoel, bij een zienswijzetraject is dat natuurlijk lastig. Ik denk, volgens mij is het eerlijke antwoord 'nee'. Het is niet zo dat we van iedere inbreng de representativiteit toetsen. Het is wel zo dat we die meewegen. Dat hebben we hier ook gedaan. Het amendement vraagt om dat op een aparte manier vast te stellen. Dat hebben we bij eerdere stukken ook niet gedaan. Dat is ook waarom we dat hier ontraden.

De **VOORZITTER**: Voldoende, meneer Van den Dikkenberg?

De heer **DERCKSEN**: Ik heb weleens marktonderzoek gedaan voor een groot bedrijf dat niet al te lang geleden naar Londen is verhuisd vanwege Brexit. Dit is een buitengewoon keurig, representatief onderzoek. Maar participatie in Nederland is verworpen tot een wassen neus, is verworpen tot 'vinkjes zetten en weer door'. Dan vraag ik me af wat het college nou precies bedoelt op bladzijde vijf van de Begroting met 'een betrokken bestuur dat samenwerkt met haar inwoners', maar dat vervolgens een amendement afraadt waar die inwoners een plek krijgen om mee te praten over het Ontwikkelbeeld, daar waar alle andere overheden met naam en toenaam benoemd zijn?

De **VOORZITTER**: De heer Van Essen reageert hier nog op en dan denk ik dat het debatje over dit amendement wel kan worden afgerond, omdat ik denk dat alle standpunten zijn gewisseld.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Het amendement bestaat uit twee delen. Het ene is waar die ene, heel specifieke, enquête wordt benoemd tot een van de pijlers. Daarvan heb ik gezegd: dat vind ik echt niet verstandig, want dat past ook niet bij de aard van die enquête. Het tweede deel van het amendement voegt inderdaad – en dat is denk ik waar de heer Dercksen aan refereert – het woord 'inwoners' toe aan een opsomming. Er staat nu 'en andere partners'. Ja, op zich is dat een terechte toevoeging. Het is zeker ook voorzien dat in het vervolg inwoners betrokken worden. Dus ja, ik kan de heer Dercksen wellicht nog de overweging meegeven: als hij het amendement daartoe beperkt, dan zou ik hem positief kunnen adviseren. Maar dan is het ook enkel daar het woordje 'inwoners' toevoegen. Dan staat het dus los van het gedeelte wat die enquête ook toevoegt. Als dat eruit gaat, kan ik hem positief adviseren.

De heer **DERCKSEN**: Is de gedeputeerde bereid om een representatieve enquête – en dit is een kwalitatieve enquête overigens, voor uw begrip – uit te voeren dan en dat dan als leidraad, als pijler, van de inbreng van de inwoners te waarderen?

Ik merk dat we doen alsof we dit helemaal in een soort splendid isolation doen. We doen dit samen met negen gemeenten en waterschappen. En die gemeenten zijn echt de eerste overheid voor de inwoners. Die zijn ook bezig met eigen omgevingsvisies en met ook eigen trajecten om inwoners te betrekken. Om dan hier, los daarvan, te gaan besluiten vanuit dit provinciehuis: wij gaan daar een enquête doen, omdat wij blijkbaar niet vertrouwen hoe die gemeenten daarmee bezig zijn- Ik zou dat een slecht signaal vinden. Het laat onverlet dat het zorgvuldig betrekken van inwoners, ook in het vervolgtraject, echt heel belangrijk is. Daarom zeg ik ook: als het amendement zich daartoe beperkt, kan ik het positief adviseren.

De **VOORZITTER**: Goed. Ik denk voldoende op dit punt. Dan kan de heer Van Essen zijn beantwoording afronden.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Dan ligt er nog een motie van het CDA over de wespentaille. Ik denk, de discussie daarover liet al blijken dat het bij iedereen helder is dat Vathorst West-Bovenduist opgenomen is in de plannen. Dat geldt ook voor een aantal andere ontwikkelingen. Eigenlijk – dat hoor ik ook een beetje in het debat – kun je zeggen: ja, wat voegt deze motie toe? Dat is denk ik een terechte vraag. Hij onderstreept erg wat er eigenlijk ook in het Ontwikkelbeeld staat, namelijk dat die groene zone, die wespentaille, tussen zeg maar even Bunschoten en Amersfoort, echt niet volgebouwd moet worden en dat we dat als groene zone ook willen versterken. Dat staat ook in het Ontwikkelbeeld. Ik zie die motie als een extra ondersteuning daarvan. Dus ik kan hem in die zin positief adviseren. Maar hij voegt niet heel veel toe aan wat er in het Ontwikkelbeeld al staat. Dat is denk ik wel goed om dat op te merken.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Ik hecht er wel aan om aan te geven dat ik het niet specifiek over de hele wespentaille heb, maar dat ik in het dictum, zoals u dat ook ziet, vraag om de groene buffer ten zuidoosten van Bunschoten en Amersfoort.

Ik hoor ook hier in het debat best veel zorg ook van verschillende partijen die zeggen: is die groene kwaliteit juist ook in dat soort kwetsbare corridors voldoende geborgd? Ik denk, wat u daarmee uitspreekt, is nogmaals het belang ervan en zeker voor dit specifieke gebied. Dus in die zin kan ik hem ook positief adviseren. Tegelijkertijd, constaterend, dat het ook heel erg aansluit en dus voor een deel ook al is opgenomen, in het Ontwikkelbeeld zelf.

Kom ik nog bij een aantal andere vragen die zijn gesteld. De VVD vraagt ook aandacht voor bedrijfslocaties als het gaat om wat zwaardere milieucategorieën. Dat zal zeker ook bij de verdere uitwerking, ook in het kader van de Regionale Programmering, inderdaad een plek krijgen en ook onderdeel van gesprek zijn, want het is zeker een onderwerp wat aandacht verdient. En ook wel bij gemeenten echt op het netvlies staat, en ook bij ons. Dus dat is terecht dat de VVD daar aandacht voor vraagt.

JA21 zegt 'ja, het is nog heel erg abstract'. Ja, ik moet zeggen, het is echt denk ik wel weer een stuk concreter dan de Omgevingsvisie. Het maakt echt wel keuzes: a, voor welke aantallen woningen we gaan; b, de hoofdkeuzes die we met elkaar een plek willen geven op hoofdlijnen. Ja, dat kan je abstract noemen. Tegelijkertijd, het is wel concreet genoeg dat het rijk in een keer gaat zeggen: hé, dit is interessant, veertigduizend woningen op een van de meest gewilde locaties, op een van de meest mooie locaties in het land. Nou, ik denk dat dit een uitgestoken hand is ook richting het rijk. Ik merk ook dat dit aan rijkszijde enorm helpt om ook hun betrokkenheid bij die uitvoering los te trekken. Dat moet natuurlijk allemaal nog geconcretiseerd worden. We zitten allemaal nog te wachten op een nieuw kabinet. Er wordt natuurlijk wel gesproken over ruimtedeals. Ik denk, op het moment dat er zo'n concreet plan ligt en zo concreet richting ook ontwikkeling voor de lange termijn, de lijn doortrekkend van waar er nu op dit moment al ontwikkeld wordt, ja, dan is dat een

offer you can't refuse als nieuw kabinet, zou ik zeggen. Dus in die zin denk ik dat we echt een goede stap zetten. En is die voor dat doel nog zeker een belangrijke overweging om het op te stellen zeker concreet genoeg.

Betaalbaarheid. De Partij van de Arbeid vraagt daar aandacht voor. Ja, die 50% ambitie hebben we voor onze eigen provincie gesteld. Dus het is niet zo dat we, als alle betaalbare woningen in Nijkerk en Barneveld zouden komen, dan kunnen zeggen: er zijn voldoende betaalbare woningen in die regio. Dat willen we zeker ook in het Utrechtse deel van de regio zien, naar de heer Suna toe.

Kom ik bij de SP. Ja, hoe gaan we er nou concreet uitvoering aan geven? In de commissie volgens mij ging het ook over tegengaan van speculatie. Kijk, het uitvoering geven hieraan, dat ligt zeker niet alleen bij gemeenten. Daar hebben wij als provincie een rol in, daar heeft het rijk ook een belangrijke rol in. Dus mocht ik die suggestie gewekt hebben, dat het nu klaar is en dat gemeenten dit alleen maar uit te voeren hebben, dat is zeker niet het geval. Daar hebben wij ook absoluut een belangrijke rol in, bijvoorbeeld op het onderwerp van Groen Groeit Mee, maar zeker ook het Programma Versnelling Woningbouw kan daar een bijdrage aan leveren, los van uiteraard ook andere onderdelen, bijvoorbeeld op die van mobiliteit.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Ik haak even aan op Groen Groeit Mee. Hoe ziet u dat dan inderdaad concreet bij bijvoorbeeld die wijken Bovenduist-Vathorst West? Heeft u daar al een idee bij?

Bij Groen Groeit Mee zijn we wel aan het kijken nu om een pact te sluiten. Onderdeel daarvan – dat zou denk ik een heel mooie zijn – om ook pilotgewijs met name dat recreatieve groen beet te pakken. Dit is een gebied, dat er wellicht een heel interessante kandidaat voor zou kunnen zijn. Ik merk ook dat het een onderwerp is wat ook in Den Haag steeds meer op de agenda begint te komen. Er is ook onder andere door de partij van mevrouw Koelewijn volgens mij een motie over aangenomen. Dat biedt ook wel haakjes om ook het gesprek met Den Haag te gaan voeren. Dit zou dus denk ik inderdaad een gebied zijn wat daar wellicht interessant voor is. Het is daarmee nog niet in kannen en kruiken, maar het is zeker een interessante optie.

De heer **EGGERMONT**: Dan ben ik toch wel benieuwd hoe de gedeputeerde zijn rol dan ziet ten aanzien van het tegengaan van speculatie, vooral rond de ov-knopen.

Ik weet niet of wij daar direct een stuur hebben om beet te pakken. Dat vraag ik mij af. Ik denk, bij die ov-knopen – dat is ook het gesprek wat we volgens mij in de commissie hebben gehad. Op het moment dat u suggesties heeft, als u zegt 'dit zou een manier kunnen zijn waarop de provincie speculatie daar ook kan remmen of tegengaan', dan wil ik de heer Eggermont zeker uitnodiging om dat aan ons mee te geven. Het ligt ook een beetje op het grensvlak van de portefeuille van de heer Van Muilekom. Maar dat is dan volgens mij zeker ook interessant om dat mee te krijgen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, mij overvalt wel een beetje het gevoel- U heeft voor een klein debat gekozen. Nou, 'het jongt lekker aan' om maar zo te zeggen. Dus ik zou nu de gedeputeerde willen vragen om, als hij nog iets heeft, dat nu te zeggen en dan over te gaan naar het volgende agendapunt.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Ik had slechts nog één vraag waar ik antwoord op wilde geven. Dat is de vraag van de SP als het gaat om de dikke en de dunne lijnen. De SP zegt eigenlijk: het gaat niet alleen om de bereikbaarheid, de ov-bereikbaarheid, op die grotere lijnen, maar met name ook daarbuiten. Kijk, dit beeld is met name ook ingegeven vanuit waar kunnen we de grote woningbouwopgaven kwijt. Tegelijkertijd vraagt het ook aandacht voor vitaliteit, ook van kernen. Dus beide zitten erin. Beide worden erin benoemd. Het wel zo, als je kijkt naar de grote woningbouwaantallen – dat past ook bij de

basisprincipes uit onze Omgevingsvisie – dan sluit dat wel voornamelijk aan op die HOV-knooppunten. Dat laat ook onverlet dat die andere zaken natuurlijk ook belangrijk zijn. Maar dat is net als in een Utrecht Nabij. Daar is soms ook wel gezegd: er ligt wel veel nadruk op dat hoogwaardig ov. Dat klopt, omdat het natuurlijk dat gedeelte is waar we met name het rijk bij nodig hebben en daar de grote aantallen zitten. Dat is natuurlijk ook wel een beetje de aard van zo'n ontwikkelbeeld. Het wil niet zeggen dat de rest niet belangrijk is. Maar het is wel dat ook in de gesprekken met de rijk je je ook in zo'n ontwikkelbeeld focust op waar de massa zit en waar we het rijk ook het hardst bij nodig hebben. Dus vandaar dat dat op deze manier erin staat.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even of de gedeputeerde nu klaar is. Dan kijk ik of er nog aanvullende vragen zijn.

Hij is klaar. Dan heb ik net mevrouw De Jong onderbroken. Zij wilde iets zeggen?

Mevrouw **DE JONG**: Nee, ik heb me uw opmerking over het kleine debat aangetrokken. Ik doe het niet.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Meneer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Ja, ik wil alleen opmerken dat je dan, als we echt alleen maar focussen op die dikke lijnen en op dat HOV, dus dezelfde situatie als in Leidsche Rijn krijgt, dat er alleen maar een bus eigenlijk dwars door het hele grote gebied heen rijdt en dat er voor de rest geen enkele mogelijkheid voor openbaar vervoer is. En dat het openbaar vervoer dus daarmee ook eigenlijk niet of nauwelijks tot ontwikkeling komt in zo'n nieuwe ontwikkeling.

De **VOORZITTER**: Voldoende?

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Ik zeg niet dat de rest niet belangrijk is. Het gaat natuurlijk om het hele ov-systeem. Het gaat meer om: waar hebben we het rijk bij nodig; wat zijn de hoofdkeuzes in zo'n ontwikkelbeeld? Dat is de reden dat de HOV-lijnen daar prominenter in benoemd worden en dat niet alle wat dunnere lijnen hier ook in terugkomen. Dat is de reden. Dat laat onverlet dat dat natuurlijk wel een belangrijk onderdeel is van het ov-systeem.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Volgens mij zijn wij aan eind gekomen van de beraadslagingen over dit agendavoorstel. Het zal vanavond inclusief de daarbij behorende motie en amendement in stemming worden gebracht. Dan kunt u bij de stemverklaringen nog aangegeven wat uw fractie beweegt.

De heer **DERCKSEN**: Voorzitter, mag ik aankondigen dat we een kleine tekstuele aanpassing gaan doen in het amendement?

De **VOORZITTER**: Ja. Dank.

De heer **DERCKSEN**: Dan kan iedereen zich daarop voorbereiden.

De **VOORZITTER**: Ja, dan volgt dat via het stateninformatiesysteem. Dan kan iedereen daar kennis van nemen. U krijgt ook straks bij de inventarisatie van de moties en amendementen nog even de gelegenheid om aan te geven waar de wijziging precies in zit. Dank.

De **VOORZITTER** deelt mee dat het volgende amendement is ingekomen:

Amendement A65A van het lid Dercksen (PVV) inzake Een betrokken bestuur dat samenwerkt met haar inwoners.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 10 november 2021, ter behandeling van Statenvoorstel Programmabegroting 2022 (PS2021PS12).

Besluit:

Beslispunt 1 als volgt aan te passen:

1. Het Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort Centraal! met daarin opgenomen pijlers, waaronder begrepen het volwaardig meenemen van de opinie van de inwoners, strategie en uitvoeringsagenda vast te stellen, als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, provincies, regio's, gemeenten, waterschappen, inwoners en andere partners) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid.

En gaan over tot de orde van de dag.

Het amendement maakt deel uit van de beraadslaging.

De discussie wordt gesloten.

7.

Actualiteitenmotie Verken mogelijkheden Utrechtse klimaatop, ingediend door VVD e.a.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over naar agendapunt zeven. Dat betreft de actualiteitenmotie Verken mogelijkheden Utrechtse klimaatop, ingediend door de VVD en D66. Ik zie onder de indieners mevrouw Van Ulzen van de VVD staan

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Ulzen.

Mevrouw **VAN ULZEN**: Ik kan het kort houden. Ik hoop op een verbindende motie. Die dienen we graag in samen met D66 en de ChristenUnie in navolging van een motie van de stad Utrecht, die is aangenomen met veertig stemmen voor. Dat gaat om de vraag aan GS om een verkenning uit te willen voeren naar de mogelijkheden om de volgende klimaatop naar onze mooie provincie te halen. Deze volgende top zal niet volgend jaar zijn. Daar zit een langere termijn op. Dus het is niet een heel urgente verkenning in die zin.

Wat vinden wij vooral belangrijk hierin, zoals terug te lezen is in de motie? Wij vinden het belangrijk dat de klimaatmaatregelen om te komen tot een klimaatneutrale provincie, waar we ons achter geschaard hebben, verder gebracht worden. Wij willen onze urgentie daarbij hiermee ook weer delen. Wij vinden het belangrijk dat Utrecht als centrum van Nederland heel geschikt is om partijen bij elkaar te brengen. Wij hebben ook inmiddels de nodige ervaring met grote evenementen. We vinden het belangrijk dat onze provincie hiermee ook de kans krijgt haar vele interessante economische en lokale ambities aan de wereld te laten zien, zowel voor stedelijk als landelijk gebied geldt dat, en daarmee ook onze concurrentiepositie te behouden.

Het gaat nu enkel om een verkenning naar de mogelijkheden. We zouden graag voor de zomer, als dat mogelijk is, horen wat er mogelijk is.

Mochten er mensen zijn die zorgen hebben over hoe de bezoekers dan naar onze provincie toe moeten komen? Volgens mij is dat ook onderdeel van deze verkenning: de impact op de provincie, ecologisch en economisch. Daarmee dienen we de motie in.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M117 van de leden Van Ulzen (VVD), De Droog (D66) en De Harder (ChristenUnie) inzake Verken mogelijkheden Utrechtse klimaatop.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 10 november 2021, ter behandeling van Statenvoorstel Programmabegroting 2022 (PS2021PS12).

Constateerend dat:

- Onze provincie vele initiatieven en bijdragen kent aan lokale mogelijkheden en ambities om klimaatneutraal te worden;
- Provincie Utrecht een internationale voorbeeldrol wil vervullen m.b.t. gezond leven;
- Provincie Utrecht op de Regional Competitiveness Index (RCI) van de Europese Commissie al jarenlang een topospositie inneemt;
- De gemeenteraad van de stad Utrecht recent een motie van gelijke strekking heeft aangenomen waarbij de Provincie graag aansluit.

Overwegende dat:

- Provincie Utrecht samen met de gemeente Utrecht een voortrekkersrol kan spelen in Nederland en een inspiratiebron kan zijn voor veel andere steden en regio's, in Europa en de wereld;
- Internationale conferenties zoals de COP (Conference of Parties) bij de klimaatakkoorden United Nations Climate Change Conference in Glasgow van belang zijn voor de wereldwijde aanpak van klimaatverandering;
- De topospositie op de RCI mede ligt in de samenhang van stedelijke en meer landelijke gebieden in de provincie en die nabijheid van stad en landelijk gebied mogelijkheden biedt qua locaties en werkbezoeken;
- Het bij elkaar brengen van partijen past bij de geschiedenis van de provincie Utrecht en aansluit bij de ambities in de Economische Visie en t.a.v. zakelijk toerisme en klimaatverandering.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Te verkennen op welke wijze de provincie de gemeente Utrecht kan ondersteunen door gaststad te zijn voor internationale bijeenkomsten (zoals de COP) die tot doel hebben om klimaatverandering en de effecten daarvan te bestrijden;
- Bij deze verkenning aandacht te besteden aan de ecologische en economische impact en opbrengst voor de gastprovincie;
- De Staten voor de zomer van 2022 te informeren over de uitkomsten van de verkenning.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Van Ulzen. De heer De Droog is mede-indiener. Wil hij daar nog iets aan toevoegen?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Ik zou graag van harte willen aansluiten bij de woorden van de VVD in deze. We dienen hem dan ook met veel plezier samen in, met de ChristenUnie daar ook bij.

De **VOORZITTER**: Het aantal indieners stijgt. Maar mevrouw Van Ulzen heeft namens hen allen gesproken, begrijp ik.

Dan is de volgorde dat eerst de heer Van Essen reageert namens het college en daarna kijken we of er nog onder u degenen zijn die het woord over dit vraagstuk willen voeren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Van Essen.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Ik kan er denk ik vrij kort over zijn. Een sympathieke motie. Een sympathiek idee wat ook in de stad natuurlijk, in de gemeente Utrecht, al met brede steun is aangenomen. En ook wel erg past bij de ambities van ons als provincie en, dat is misschien nog wel belangrijker – en dat hoorde ik nog niet zo terug in de inbreng van mevrouw Van Ulzen, maar dat zou denk ik wel een belangrijke reden kunnen zijn om dit ook echt serieus te gaan verkennen – dat het heel erg past bij het profiel van onze regio. We hebben heel veel kennisinstellingen, we hebben heel veel bedrijven, die ook koploper zijn of een belangrijke rol spelen in de klimaataanpak. Het zou ook juist voor die bedrijven en kennisinstellingen een heel welkome steun in de rug zijn en een mooie manier en een mooie gelegenheid zijn om zich ook te profileren. Dus meer de economische component zou mevrouw Van Ulzen vast ook aan moeten spreken, dat dat ook een element is die volgens mij belangrijk is waarom we dit ook zeker serieus zouden kunnen verkennen. Dus in die zin en om die reden ook kan ik deze motie positief adviseren.

De **VOORZITTER**: Dan kijk ik nog even of er nog anderen zijn.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Bart.

De heer **BART**: Op zich, wij vonden dit namens GroenLinks ook een interessante motie. Wellicht kan zo'n evenement ook aansporen tot snellere verduurzaming hier in onze provincie of ons land. Dus wat dat betreft ook mooi dat de VVD met zo'n initiatief komt. Wel interessant dat Rutte internationaal vaak een grote mond heeft over 'actie, actie, actie'. Dan blijkt het toch vaak vooral 'blablabla'. Ook hier in de provincie is dat af en toe een beetje het geval. Dus bijvoorbeeld deze motie voor zo'n klimaatop is hartstikke mooi, maar dan ondertussen wel vrolijk pleiten voor het kappen van Amelisweerd of op Twitter aangeven dat de bezoekers van zo'n klimaatop wel op Lelystad Airport kunnen landen. Dan is het kwartje denk ik nog niet helemaal gevallen. Dus wellicht kan de VVD dan zijn lokale en landelijke fracties ook aansporen om vooral echt werk te maken van die energietransitie hier.

En richting GS vroegen we ons nog af: we gaan ervanuit dat er dan voldoende menskracht voor zo'n verkenning is en dat dat niet afleidt van de inzet op de energietransitie die we nu vooral zelf in actie moeten omzetten. Als we kijken naar de ecologische impact van zo'n evenement, dan hopen we dat er wel gerekend wordt met een realistische CO₂-prijs. Dat punt maakten we eerder al bij de MKBA rond bedrijventerreinen. Dat lijkt ons ook belangrijk als je kijkt naar zo'n klimaatop. Ik kan me voorstellen dat dat dan wel ook interessant is om te vergelijken met 'wat zou er gebeuren als je het in een ander land hebt':

is het dan beter, internationaal gezien, of dat in Utrecht is of als we het ergens doen waar het lastiger is om makkelijk met het ov in ieder geval tot Utrecht te komen?

De **VOORZITTER**: Vragen aan het college zijn nu niet meer aan de orde, maar de gedeputeerde heeft ze wel gehoord. Dus hij zal ze mogelijk meenemen.
Ik ga even de fracties af, want anders sla ik iemand over.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Weyers.

De heer **WEYERS**: Natuurlijk hebben we deze motie ook gelezen. We vinden het op zichzelf altijd een goed idee als er evenementen kunnen worden georganiseerd, naar Nederland toe kunnen worden gehaald en die een behoorlijke spin-off hebben richting sectoren die er ook zeker in het coronatijdperk last van hebben: de horeca, de detailhandel en noem het maar op. Maar hier zit wel een capaciteitsprobleem. Ik heb natuurlijk even gekeken. In Glasgow waren zo'n vijftienduizend mensen op bezoek. Als die er allemaal gemiddeld tien dagen zijn – want zolang duurt deze conferentie – heb je vijftienduizend bedden nodig. Die hebben we niet in de provincie en zeker niet in de stad Utrecht. Dus het betekent gewoon dat je een feestje voor de hotellerie van Amsterdam en Rotterdam aan het organiseren bent. Het is niet voor niets dat het volgend jaar in Sharm El-Sheikh is, waar een enorme capaciteit aan tophotellerie is. En het jaar daarna in Abu Dhabi. Dus ja, als deze motie- Kijk, hij is zo gekoppeld aan het klimaatonderwerp, omdat we daar zo'n enorm goed gevoel bij hebben. Als die iets algemener zou worden gemaakt en daar een zoekactie op zou worden losgelaten om internationale evenementen, bevorderend naar gemeenten en provincie Utrecht toe- Dan zouden wij hem denk ik wel kunnen steunen. Maar hij is eigenlijk nu te eng gedefinieerd. En hij kan ook niet gerealiseerd worden vanuit dat capaciteitsverhaal. Dus wij zullen denk ik tegen stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Westerlaken.

De heer **WESTERLAKEN**: Ik kan geen vraag stellen aan het college, heb ik begrepen, maar dan doe ik het wel aan de indieners. Hebben zij rekening gehouden met de werkdruk die dit oplevert voor het provinciaal apparaat? Wij hebben bij de laatste begrotingsvergadering nogal wat zaken aan de orde gesteld die we ook voor de zomer uitgezocht of ingevoerd willen hebben.

En de tweede vraag is- De heer Weyers zei het net al. Dat betekent dat er zo'n vijftienduizend of misschien wel meer mensen naar deze provincie komen. Ik gun het hotelwezen buiten de regio Utrecht ook zijn omzet, zeker na de coronacrisis. Maar ik heb wel een vraag: zou ons openbaar vervoerstelsel dit wel aankunnen? Laat staan de wegen die naar Utrecht voeren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Krijgsman.

Mevrouw **KRIJGSMAN**: De klimaatproblematiek staat bij de PvdA heel hoog op de agenda. Het past onze provincie om hiervoor aandacht te vragen. Het gaat nog om een verkenning. Wij zien graag dat de mogelijkheden voor zo'n top in beeld worden gebracht. Wij zullen dus straks voor deze motie gaan stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Harder.

De heer **DE HARDER**: Wij zijn een van de mede-indieners, maar er zijn natuurlijk ook wel een aantal vragen gesteld.

De **VOORZITTER**: Ja, nee, u bent erbij gevoegd. Ja. Keurig dat u de gelegenheid niet te baat neemt om- Dank.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Ja, voorzitter, het organiseren van een klimaatop in Utrecht. Als dat nou bedoeld is als een soort psychologisch evenement en experiment, dan zijn wij voor, want bij het feest der hypocrieten in Glasgow moesten twee cruiseboten worden ingevaren – die varen niet op ranja – vierhonderd privéjets vlogen naar Glasgow – waar zouden die moeten parkeren hier – en de volgende processie – de heer Weyers zei het al – vindt in Sharm El-Sheikh plaats en daar moet dan de treinverbinding nog worden aangelegd. Top 26 leverde 102.000 ton extra CO₂-uitstoot op. Dat is weer een verdubbeling met de vorige top. En de vraag is aan de indieners: komt dat voor rekening van de CO₂-modelletjes van Nederland? En past dat dan wel in de klimaatdoelen van Nederland, namelijk de 0,000007 graden minder opwarming? Graag een antwoord.

In Glasgow hebben ze ook bepaald dat we voorlopig nog doorgaan met het opstoken van bossen. Dus ja, als we het gaan organiseren om de geestestoestand te onderzoeken, dan zijn wij voor.

Een laatste vraag. Als jullie nou echt denken dat CO₂ ertoe doet qua klimaat en alleen maar negatieve invloed heeft op het klimaat is het dan niet verstandiger om die klimaatop digitaal te houden?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van der Steeg.

De heer **VAN DER STEEG**: Onze fractie is geneigd sympathiek ten opzichte van deze motie te staan. Onzes inziens biedt het een kans om in onze provincie bewustwording op dit belangrijke onderwerp. Anderzijds, als die top dan toch georganiseerd gaat worden, biedt het ook een kans om een duurzaam kader mee te geven. Ten aanzien daarvan zou ik aan de indieners een vraag willen stellen – want voor onze fractie is zo'n duurzaam kader wel een essentiële voorwaarde bij het organiseren van zo'n top – hoe zij dat zien. Wellicht is de suggestie van de heer Dercksen niet eens zo slecht, om een online top te organiseren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Ja, ten aanzien van deze hotelbranche bevorderende motie heb ik vooral de volgende vraag: hoe zien de indieners het voor de uitstraling op Utrecht als deze conferentie een even grote mislukking wordt als in Glasgow?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Wij hebben de motie gelezen. Het zal u niet verbazen dat we daar niet zo sympathiek tegenover staan, maar dat is vanuit een breder kader, omdat we bij de recreatie ook al hebben aangegeven dat zakelijk toerisme hiernaartoe halen, omdat we al zo'n drukke regio hebben, wat ons betreft geen prioriteit heeft. En zeker dit soort zakelijk toerisme wat wereldwijd hiernaartoe gevlogen komt. Ik ben wel benieuwd of de indieners er een draai aan kunnen geven naar het digitaal organiseren. Dan kun je serieus een statement maken om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen. Ik hoor heel graag het antwoord van de indieners.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: 50PLUS is er helemaal niet op tegen dat we iets bedenken waardoor je voor de horeca of voor de hotelbranche of wat dan ook een verdienmodel een beetje steviger maakt. Maar in dit geval inderdaad- We hebben toen met de Vuelta- Dat begon ook heel simpel, maar uiteindelijk moesten we miljoenen bijdragen. Toen was het niet genoeg en moesten we nog een keer. Dus de vraag is eigenlijk: wie gaat dit uiteindelijk allemaal betalen als het gepaard gaat met algemene kosten? Is dat dan voor de stad Utrecht? Is het dan voor de provincie? Is het gezamenlijk? Kortom, mijn vraag is: wie gaat het betalen, zoete, lieve Gerritje? Niet degenen die eraan verdienen.

De **VOORZITTER**: Dan wil ons onvolprezen Reglement van Orde dat het slotwoord is aan de indieners.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Ulzen.

Mevrouw **VAN ULZEN**: Ik hoor een hele hoop goede suggesties voorbij komen. Volgens mij kunnen die allemaal onderdeel zijn van een verkenning, want daar gaat het om. Het valt me weleens vaker op in onze Staten dat we dan eigenlijk de kern een beetje kwijtgeraakt zijn. Het gaat om een verkenning van de mogelijkheden. Als daaruit blijkt dat iedereen bij de PVV moet logeren, nou, dat zou dan een reden kunnen zijn om er niet mee door te gaan – of de hotels bij u in de buurt. Ik heb daar niet een enorme mening over. Ik zou heel graag een verkenning doen over de mogelijkheden van een dergelijke top in de provincie Utrecht. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik denk voldoende voor nu.

Ja, de heer De Droog zie ik voorover buigen naar zijn microfoon. Even kijken. Een interruptie.

De heer **DERCKSEN**: Ik had twee buitengewoon eenvoudige vragen gesteld. Is het niet slimmer om het digitaal te doen? En 2, als die top hier georganiseerd wordt, op welke rekening komt de CO₂ dan te staan? Komt die op die van Nederland te staan? Of op die van al die mensen die met privéjets binnen vliegen?

Mevrouw **VAN ULZEN**: Volgens mij, was mijn antwoord dat dat uit de verkenningen zou kunnen blijken. Ik ga niet over de CO₂-berekeningen op wiens bordje die bij voorbaat komen. Volgens mij moet je netjes met elkaar in kaart brengen. Ik hoor het woord MKBA vallen. Dat zal een belangrijk onderdeel daarbij zijn wat mij betreft.

De **VOORZITTER**: Ik denk dat voldoende is toegelicht wat de motie beoogt. U kunt straks bij dank u wel stemverklaringen-

Ja, meneer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Dan nog even een concrete vraag. Is de verkenning dan ook bedoeld om te kijken of het niet beter digitaal kan?

Mevrouw **VAN ULZEN**: Een heel goede suggestie om dat zeker mee te nemen, al is het maar voor delen.

De **VOORZITTER**: Zo had ik mevrouw Van Ulzen ook begrepen, dat ze dat allemaal onderdeel van de verkenning laat zijn en dan daarna het resultaat zou beoordelen.

Goed, volgens mij voldoende. U kunt bij de stemverklaringen nog kort aangeven hoe uw stemgedrag zal zijn. Dan gaan we daarna over tot stemming.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Dank, meneer Van Essen. U kunt misschien uw plekje inruimen voor gedeputeerde Strijk, die de volgende actualiteitenmotie zal beantwoorden.

6.

Actualiteitenmotie Zeg nee tegen 2G, ingediend door JA21

De **VOORZITTER**: Dan aan wij over naar agendapunt 6. Dat is de actualiteitenmotie Zeg nee tegen 2G, ingediend door JA21.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Wijk.

De heer **VAN WIJK**: Voorzitter, Nederland wordt in toenemende mate modeldemocratie. Niet een democratie die model staat voor andere landen, maar een die zich meer en meer laat leiden door modellen. Daar wil ik bij vooropstellen dat modellen nuttig kunnen zijn om effecten van bepaalde keuzes in kaart te brengen. Het probleem is alleen dat modellen geen afweging maken. Een spreadsheet geeft geen antwoord op de vraag of een vrijheidsbeperking proportioneel of geoorloofd is. Daartoe zijn alleen wij mensen in staat. Van die afweging lijkt vandaag de dag steeds minder sprake. Geeft de spreadsheet aan dat een bepaalde keuze de meeste besmettingen oplevert, dan stemt de modeldemocratie voor die keuze. Maar desondanks kan de afweging wel gemaakt worden.

Daar dreigt binnenkort nog weleens verandering in te kunnen komen. Het ontslagnemend demissionaire kabinet bereidt immers een wetswijziging voor die werkgevers het recht geeft om een coronatoegangsbewijs van hun werknemers te eisen. Daarnaast zet het kabinet voorbereidingen in gang om de 2G-maatregel in te voeren. Op persoonlijk vlak vormen deze maatregelen een bedreiging voor een van de meest fundamentele menselijke behoeften: een baan met het daarbij behorende inkomen. Wie niet gevaccineerd is, riskeert immers dat een werkgever hem straks om een toegangsbewijs vraagt, welke hij binnen het 2G-model alleen kan overleggen wanneer hij gevaccineerd of hersteld is. Het ontnemt, kort gezegd, ongevaccineerden hun recht op een baan.

Tegelijkertijd dreigt dit ook grote gevolgen te hebben voor onze parlementaire democratie. Wanneer de provincie als werkgever er namelijk toe zou besluiten om toegangsbewijzen te verlangen, dan betekent dit dat ongevaccineerde leden van dit huis hun werk niet meer zouden kunnen invullen. Dat, voorzitter, vormt een regelrechte bedreiging voor zowel het actief als het passief kiesrecht. Het actief kiesrecht wordt ingeperkt voor volksvertegenwoordigers wanneer zij niet gevaccineerd en het provinciehuis niet meer kunnen betreden. Dat maakt het hen praktisch onmogelijk om hun functie als volksvertegenwoordiger uit te voeren. De democratie kan zich wel voor hen openen, maar het huis van de democratie sluit voor hen de deuren. Dat betekent ook dat het passief kiesrecht wordt ingeperkt. Niet alleen de vertegenwoordiger kan immers niet meer deelnemen aan het democratisch debat, maar ook degenen die hij vertegenwoordigt, worden daardoor namelijk buiten spel gezet. Dat betekent dat het verplicht stellen van een toegangsbewijs in dit huis het kiesrecht van ongevaccineerden en mensen die hebben gestemd op iemand die zich niet heeft laten vaccineren ernstig inperkt.

Een modeldemocratie zou iets dergelijks nooit toestaan. Het zou in staat zijn om verder te kijken dan de spreadsheets en inzien dat de gevolgen nooit gerechtvaardigd zijn, tegen geen enkele prijs. Dit huis heeft vandaag dan ook de kans om zich een modeldemocratie in de juiste zin van het woord te tonen door zich voor eens en voor altijd uit te spreken tegen iedere mogelijkheid van een feitelijke vaccinatieplicht voor de volksvertegenwoordigers.

Ik dien daarvoor ook de motie in wetend dat de landelijke politiek hier nog geen standpunt over heeft ingenomen, maar ook in acht nemend dat een ingenomen standpunt door de landelijke overheid heel snel kan worden ingezet. Daarvoor wil ik de motie indienen met nog een opmerking dat – wat voor het college misschien enigszins verwarrend kan zijn – de oproep is bedoeld dat het invoeren van een coronatoegangsbewijs voor medewerkers van de provincie Utrecht niet wordt ingezet, maar dat snelsteden eventueel toegestaan zijn, zodat ze niet elke dag een test zouden moeten halen om toegang te verkrijgen. En de tweede bullet, dat het coronatoegangsbewijs op basis van het 2G-systeem voor Provinciale Staten niet wordt ingezet om de toegang tot de democratie te waarborgen.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M118 van het lid Van Wijk (JA21) inzake Zeg nee tegen 2G.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 17 november 2021, ter behandeling van actualiteitenmotie Zeg nee tegen 2G, ingediend door JA21.

Constaterende dat:

- Het ontslagnemend Kabinet een wetswijziging voorbereidt waarbij het voor werkgevers mogelijk wordt om van hun werknemers een coronatoegangsbewijs (CTB) te vragen, en waarbij werknemers dat ook, op verzoek van werknemer, verplicht zijn om te tonen;
- Het ontslagnemend Kabinet het invoeren van een 2G-systeem (gevaccineerd of genezen), waarbij het testen (voor toegang) geen optie meer zou zijn, niet heeft uitgesloten.

Overwegende dat:

- Door het mogelijk invoeren van de voornoemde wetswijziging waarbij het voor werkgevers mogelijk wordt om van hun werknemers een CTB te vragen, en waarbij werknemers dan ook verplicht zijn dit te tonen, er nog meer tweedeling in de maatschappij ontstaat en dat het tevens een forse inbreuk is op de persoonlijke levenssfeer;
- door het mogelijk invoeren van het CTB en/of een 2G-systeem voor werknemers er personen zullen zijn die hun werk niet meer kunnen uitvoeren.

Spreekt uit dat:

- het onwenselijk is dat het systeem van een CTB en/of 2G-systeem ingevoerd wordt voor leden van provinciale en gedeputeerde staten, voor medewerkers en bezoekers van het Provinciehuis en andere gebouwen en terreinen van de Provincie Utrecht

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- Het niet invoeren van het CTB voor medewerkers van de provincie Utrecht (toegang op basis van beschikbaar gestelde snelsteden) en
- Het niet invoeren van het CTB op basis van het 2G-systeem voor Provinciale Staten om de democratie te waarborgen

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp, uw motie is ook een oproep aan uw collega's, maar het is de goede gewoonte dat eerst het college zal reageren en daarna krijgen de anderen nog de gelegenheid.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: Het is een maatschappelijk debat wat momenteel volop speelt, en ook in de Tweede Kamer, u gaf dat al aan. Als we kijken naar de motie en het dictum daarvan, dan zou het college dat nu willen ontraden, omdat we het te vroegtijdig vinden om nu met elkaar daarover te spreken. We hebben daar de volgende afwegingen bij.

Allereerst geldt dat voor een coronatoegangsbewijs op basis van 2G een wetswijziging nodig is. Ons gekozen parlement, de Tweede Kamer, vergadert daar, zoals u weet, momenteel over. Als het een wet wordt, dan moeten we die uitvoeren. Als het geen wet wordt, dan mogen we het niet doen. Dat op zichzelf alleen al zou een reden zijn om hier nu niet in de actualiteit over te praten. Ik kan me voorstellen dat u het toch heel belangrijk vindt wat er in de Staten Generaal wordt besloten.

Dan zouden we nog kunnen anticiperen op de mogelijkheid dat het parlement besluit dat het aan de werkgever wordt overgelaten. Die variant horen we nu ook wel. Ook dan lijkt het ons vroegtijdig om er nu over te praten, omdat we allereerst dan nu niet de precieze wettekst kennen die er komt. Ik wil u ook als context meegeven, ook vanuit mijn gesprek met de algemeen directeur, dat deze kwestie ook speelt bij onze medewerkers. We zien ook dat er medewerkers zijn die zich zorgen maken over de gezondheid en vragen over de veiligheid op het werk. Net zo goed als er medewerkers zijn die willen aangeven dat ze het heel belangrijk vinden dat ze de vrijheid hebben om zich niet te laten vaccineren. Tot nu toe hebben we bij alle maatregelen die we hebben moeten nemen vanwege COVID steeds in goed overleg met onze medewerkers, met de OR – die ook echt in positie moet komen op dit punt – goed overleg gehad tussen directie, management, medewerkers, maatwerk kunnen maken gegeven de thuissituatie, de individuele afweging van medewerkers en de vitaliteit van bepaalde bedrijfskritische processen hier bij ons.

Dus als dan – nogmaals, allereerst is de wetgever aan zet en dat zijn wij niet, maar is de wetgever aan zet – die verantwoordelijkheid aan ons wordt gegeven, dan vinden we dat we dat goed met de medewerkers hebben te overleggen: wat zijn de cruciale functies in onze bedrijfsvoering; we hebben gelukkig een groot pand, dus hoe kunnen we zaken op een veilige manier regelen; wat zijn intern en extern gerichte functies en wat verschilt dat daar; voor welke functies zal het lastiger zijn om het anderhalvemetercriterium te hanteren; hoe kunnen we het zo regelen dat alle medewerkers zich gehoord voelen en veilig voelen; wat is de precieze wettekst die er straks is; wat zijn de risico-inschattingen die daarbij horen qua aansprakelijkheid; wat doen andere provincies op dat punt, trekken we één lijn met hen en wat doen gemeenten – de VNG heeft daar vandaag al iets over gezegd. We moeten nu ook daarbij in ons achterhoofd houden dat over het algemeen bij de wetten die tot nu toe zijn aangenomen de Staten Generaal ook steeds rekening heeft gehouden met gekozen volksvertegenwoordigers en dat daar soms net weer andere regels voor gelden. Kortom, er is op dit moment nog zoveel onduidelijk. En er is een ander gremium gekozen op dit moment die afwegingen maken. En als we tot dit soort maatregelen willen komen, moeten we dat ook altijd goed met de OR en onze medewerkers doen. Dan zouden wij het vroegtijdig vinden als u nu, hier, in de Staten, bij de actualiteit daar een standpunt over zou innemen. Ik beloof u wel dat als de als-dan-situatie zou ontstaan GS natuurlijk met directie tot een besluit komt en we u daarover goed zullen informeren. Dan kunnen we op dat moment altijd dat gesprek nog aangaan. Maar voor nu: vroegtijdig; ontraden we de motie.

De **VOORZITTER**: Iedereen krijgt de gelegenheid, meneer Eggermont. U krijgt de gelegenheid in uw ronde. Sorry, waar wijst u op?

De heer **EGGERMONT**: Ik mag geen vraag aan de gedeputeerde stellen.

De **VOORZITTER**: Ja, dat is waar. Ja, ja.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Ja, dat had ik ook wel gewild.

De **VOORZITTER**: Ja, u bent ook wel heel handig met- Ja. Gaat uw gang. U heeft een interruptie.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, een punt van orde. Ik zie nu allemaal handen omhoog gaan. Ik heb expres geen vragen aan gedeputeerde gesteld. Zou het mogelijk zijn dat we die in onze termijnen meenemen, zodat we ook allemaal ons eigen verhaal kunnen doen, want ik denk dat iedereen hier een mening over heeft en die behoefte heeft om zich er ook over uit te spreken.

De heer **EGGERMONT**: U weet niet wat mijn vraag is.

De **VOORZITTER**: Nee, oké. Ik stel voor dat – dat lijkt me de meest praktische van mevrouw Boelhouwer – u uw inbreng levert bij dit agendapunt. Dat kunnen ook vragen aan GS zijn, maar u zult begrijpen dat GS die niet direct zal beantwoorden, maar wel zal meenemen in de nadere afwegingen. U heeft met elkaar besloten over dit Reglement van Orde, dus ik probeer het maar te handhaven.

De heer **EGGERMONT**: Ik mag toch wel de gedeputeerde interrumpen, heb ik wel begrepen.

De **VOORZITTER**: Gaat uw gang. Ja. Want anders kost het te veel tijd. Gaat uw gang, meneer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Ik heb gewoon simpelweg de vraag – want dat was me niet helemaal duidelijk uit het verhaal van de gedeputeerde. Voor zover ik weet, zelfs als een werkgever de mogelijkheid heeft om aan zijn werknemers op te leggen- Wij zijn geen werknemers. Dus dan heeft u ook niet de kans om dat de Provinciale Staten op te leggen. Klopt dat?

Gedeputeerde **STRIJK**: Ik gaf al aan: het dictum bestaat uit twee regels. De eerste regel gaat over de relatie die wij hebben als werkgever met onze medewerkers. Dus op dat dictum had ik betrekking. Als het gaat over de positie die u heeft, als statenlid, gaf ik aan dat ik tot nu toe heb gemerkt dat bij alle maatregelen die zijn genomen rondom lockdownmaatregelen de gekozen volksvertegenwoordiging in Den Haag steeds al rekening houdt met uw positie als volksvertegenwoordigers in gemeenten en in provinciaal land. Dus aangezien ik de wet nog niet ken, maar tot nu toe dat wel al steeds is meegenomen, neem ik ook maar even aan dat dat in de nieuwe wet ook wel zal worden meegenomen als die al komt. En daarmee weer herhalend: het is allemaal vroegtijdig, want ik weet niet wat er dan staat.

De **VOORZITTER**: Ik ga de fracties af.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Dank aan JA21 voor het initiatief om dit te bespreken. En ook dank aan gedeputeerde voor de uitgebreide reactie.

Ja, GroenLinks heeft begrip voor mensen die zich onveilig voelen in een wereld waar niet iedereen is gevaccineerd en we hebben er begrip voor dat mensen zich niet laten vaccineren, ongeacht de reden. Maar we worstelen met de vraag wat je als werkgever moet doen om een veilige realiteit op het werk te garanderen. Dat maken we denk ik ook allemaal mee in onze eigen werkomgevingen. Ik hoor gedeputeerde hier ook namens de organisatie – en ik ben blij dat hij ook de OR noemt – ja, dat iedereen zich over kan uiten en dat er rekening wordt gehouden met elkaars standpunten.

Het maken van wetgeving daarover is aan de Tweede Kamer. Dat is al gezegd. Maar als ons gevraagd wordt wat ons standpunt is, dan zijn wij geen voorstander van de invoering van 2G op de werkvloer. Eigenlijk gaan we ervanuit dat ook IPO hier als vertegenwoordiger van provincie en VNG als vertegenwoordiger van gemeenten betrokken is en het gesprek erover voert, net zoals de andere vertegenwoordigers van organisaties dat ook doen. Mijn vraag is: is dat ook het geval? Participeert u daar actief in? Wat zijn de standpunten? Wij vinden het belangrijk dat iedereen toegang kan krijgen tot zijn werk. En testen is daar een goede manier voor. Als het college daar nog niet bij betrokken is, dan kunnen wij ons eventueel wel vinden in de opdracht aan GS om zich daar wel in te betrekken, dus het gesprek daarvoor te bepleiten via het IPO. We zijn ook benieuwd hoe de indieners van de motie daarnaar kijken, evenals GS.

De opdracht zoals die nu geformuleerd is, dat maakt het een beetje moeilijk om te steunen. Die vraagt om van landelijke wetgeving, die er nog niet is, af te wijken. Dus dat zijn toch twee lastige punten voor ons.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Brey.

De heer **DE BREY**: Ja, het is een lastige situatie, een lastige crisis sowieso waar we met zijn allen in zitten. Aan de ene kant respecteert mijn partij absoluut de vrijheid van eenieder om zich ofwel te laten vaccineren of dat niet te doen. Aan de andere kant heeft iedereen de verantwoordelijkheid natuurlijk om je collega's, je naasten, niet ziek te maken. Dat hoor ik ook heel duidelijk bij de gedeputeerde. Er is heel veel onduidelijkheid op dit moment. Dus ik kan hem volledig volgen in zijn voorstel om dit nu niet, ja, eigenlijk aan te nemen of überhaupt in stemming te brengen. Laten we eerst even die wetswijziging afwachten wat mij betreft.

Voordat ik afsluit wil ik nog wel even een compliment uitspreken richting zowel de gedeputeerde, die verantwoordelijk is voor de organisatie, als de commissaris als voorzitter van deze vergadering. Want ik proef wel dat, of je nou gevaccineerd bent of niet, iedereen er alles aan wil doen om samen die vergaderingen door te laten gaan en samen het provinciehuis te laten draaien, of je nou hier fysiek aanwezig kan zijn of dat digitaal wilt doen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Westerlaken.

De heer **WESTERLAKEN**: Deze motie geeft eigenlijk hét grote dilemma weer wat op dit moment in Nederland speelt: grondrechten, vrijheden, verworvenheden, het doorgaan of het weer gaan draaien van de samenleving en op welke manier we dat op een zo verstandig mogelijke manier kunnen doen. Persoonlijk heb ik geen enkel bezwaar tegen het invoeren van coronatoegangsbewijzen of 2G. Maar ik zeg erbij: dat is heel persoonlijk. Dat heeft ook zijn achtergrond. Maar ik kan me ook voorstellen- Nou, bijna niet, laat ik dat gewoon heel eerlijk zeggen. Ik kan me bijna niet voorstellen, behalve op sommige principiële of medische gronden, dat mensen zich niet laten vaccineren en ook niet bereid zouden zijn om te laten zien dat ze gevaccineerd zijn. Maar dit een motie die voor de troepen

uit gaat. De Kamer is er nog druk mee bezig. Alle dilemma's die hier uit worden gesproken, zijn gisteren al uitgesproken in de Kamer en zullen volgende week dinsdag waarschijnlijk weer allemaal aan de orde komen. In de tussentijd zien we alle praatprogramma's op televisie vollopen met deskundigen of wel of niet geschoold aan de Facebook-universiteiten. Dus laten we eerst even afwachten wat de Tweede Kamer daar in haar wijsheid over beslist en welke ruimte wij daar als provincies in krijgen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Ja, na de woorden van zowel de VVD als het CDA op deze kan ik eigenlijk niet veel meer doen dan daarop aansluiten. Wij volgen het debat natuurlijk ook op de voet. Voor de rest denk ik dat de woorden zoals de gedeputeerde zojuist ook uitspraak voldoende zijn om dit bij ons nog even uit te stellen. Voor de rest: we wachten hem af, in Den Haag.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Krijgsman.

Mevrouw **KRIJGSMAN**: Een oud-Nederlandse wijsheid is 'de mens lijdt het meest onder het lijden dat hij vreest'. Zoals gezegd, de wet is nog niet eens naar de Tweede Kamer gestuurd. Wat ons betreft is dat ook de plek waar dit debat thuishoort, in de Tweede Kamer, die alle informatie heeft en alle afwegingen kan maken. Voorzitter, daar wilden wij het even bij laten. Indien de motie in stemming gebracht zal worden, zullen wij op dit moment tegen stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Rikkoert.

Mevrouw **RIKKOERT**: Wij willen niet vooruitlopen op de discussie die nu plaatsvindt in de Tweede Kamer. Zodra zij daar uitsluitsel hebben en indien nodig, dan kunnen wij hier de discussie alsnog voeren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Zouden we ter plaatse het Reglement van Orde kunnen aanpassen, zodat de heer Strijk straks ook antwoord kan geven? En dan niet alleen nu, maar gewoon in de toekomst bij dit soort debatten.

Laat ik me verder niet al te diep in dat coronadebat begeven. Ik las dat Grapperhaus gisteren over de vragen van de SGP-fractie heeft gezegd dat politici bij diverse bijeenkomsten niet geweigerd hadden mogen worden bij de bijeenkomsten die zijn georganiseerd, sommigen hadden geen pas. Dus het lijkt erop dat politici – hoe vreemd ook – een uitzonderingspositie krijgen. Ik heb in die zin ook best wel begrip voor wat de heer Strijk zei. Aan de andere kant kunnen we natuurlijk best een ethisch oordeel vellen over wat we nou willen. Zo zien wij dan ook deze motie van JA21.

De **VOORZITTER**: Op uw eerste punt stel ik u voor dat we daar in het fractievoorzittersoverleg over gaan spreken.

De heer **DERCKSEN**: Mag die gelijk op de agenda dan? Anders vergeten we hem weer.

De **VOORZITTER**: De griffier zit hier bij, dus het zou zomaar kunnen dat dat gaat lukken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Ondanks dat de motie misschien voorbarig is, verandert er wat Partij voor de Dieren betreft niets in ons standpunt. Die is dat, ongeacht de reden dat iemand niet gevaccineerd is, het recht op zelfbeschikking en het kunnen uitoefenen van je beroep de fundamentele rechten in onze samenleving en van vitaal belang voor het persoonlijk welzijn zijn. Mensen uitsluiten past niet in een democratie. Juist in dit huis zouden dus iedereen welkom moeten zijn.

De Partij voor de Dieren vindt het ontzettend belangrijk om het virus te bestrijden en maakt zich zorgen over de ontwrichtende werking die het op de samenleving en de volksgezondheid heeft. Zorg voor een hogere vaccinatiegraad, pas eerder boostershots toe en zorg voor betere handhaving van de basismaatregelen. Maar een inperking van de grondrechten, omdat het beleid van onze demissionaire regering keer op keer achter de feiten aan loopt, gaat wat ons betreft te ver. De Partij voor de Dieren staat onder andere voor persoonlijke vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid en zal deze motie van JA21 daarom steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Wij zijn er een groot tegenstander van om werkgevers nog meer macht te geven over werknemers. En tegelijkertijd zou ik willen aangeven dat er ook gevaccineerden kunnen zijn die op willen komen voor het recht van ongevaccineerden om zich niet te laten vaccineren. Ik zou in ieder geval wel de gedeputeerde willen vragen om dat in ieder geval in het achterhoofd te nemen, om deze macht niet uit te gaan lopen oefenen als het zover komt dat hen die macht wordt gegeven. Maar zoals het er nu ligt, ja, ik kan nog niet echt reageren op een wet die er niet is. Dus zullen we niet voor stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Al 103 jaar strijdt de SGP tegen vaccinatiedwang, dus voor ons is het geen nieuw thema. Het is al een gebaande weg, om het zo maar eens uit te drukken. Wat dat betreft is het ook wel mooi om het gedichtje van mevrouw Krijgsman ook af te maken: de mens lijdt dikwijls het meest door het lijden dat hij vreest of dat nimmer op komt dagen; zo heeft hij meer te dragen dan God te dragen geeft. Dus wat dat betreft volle instemming met uw geciteerde dichtregels.

Maar, voorzitter, de diepere laag: wat mij betreft is het wel geoorloofd om een oordeel te vellen als Staten en ethisch te wegen wat wij wel of niet toegestaan vinden, want wij kunnen daar zelfstandig een oordeel in vellen. Dus de argumenten die ik hoor – ‘het is vroegtijdig’ – wij kunnen wel onze piketpaaltjes alvast slaan en dat ook afgeven aan het kabinet in de besluitvorming rondom 2G en de uitbreiding van het toepassingsgebied van de CTB. Volgens mij kunnen we daar wel heel duidelijk een oordeel over vellen. En staat dat ook duidelijk in de motie verwoord, die we dan ook zullen steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Sowieso is 50PLUS tegen uitsluiting om welke reden en waarom dan ook. Maar los daarvan, er is nog geen wet aangenomen. We weten ook niet wat die wet gaat inhouden. Ik heb het ook vanmorgen al besproken met JA21. Wij kunnen op dit moment dus daarom de motie niet steunen, hoe sympathiek ook.

Maar mijn vraag aan de gedeputeerde was- Die zal ik dan ook meteen stellen. Het triggerde mij dat de heer Strijk zei ‘ja, dan moeten we gewoon gaan kijken hoe we dat dan in de provincie gaan doen’ en dergelijke. Ik denk dat als er een wet gaat komen en als er

dus besluiten genomen moeten worden 'hoe gaan wij er dan mee om', dat dat dan via het IPO geregeld moet worden of besproken moet worden dat we uniform voor het hele land op dezelfde wijze hiermee omgaan. Anders krijgen we, net zoals met lachgas, een soort waterbedeffect: hier mag je het wel en daar mag je het niet. Dan krijg je ook grensoverschrijdende werkgevers, werknemers. De een woont in een andere provincie en daar zijn andere regels – ik wil niet zeggen 'mag niet of mag wel' – dan in de provincie Utrecht. Mensen vanuit Gelderland die in de provincie Utrecht werken, ja, die zouden- Het ziekteverzuim zou toe kunnen nemen. 50PLUS zou mee willen geven, laten we dan in IPO-verband een eenduidig besluit erover nemen: hoe gaan we om met de wet, mocht die er komen. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik zie aan de gedeputeerde dat hij diverse suggesties en opmerkingen heeft opgeschreven. Dat lijkt me voor nu voldoende. Het is in ieder geval door hem goed gehoord. Tot slot, de heer Van Wijk.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Wijk.

De heer **VAN WIJK**: Ik hoor verschillende opmerkingen ook waarom we nu niet voor deze motie zouden kunnen stemmen. De belangrijkste daarvoor is dat de wetgeving in Den Haag nog niet klaar en dat we daar eigenlijk op wachten. Ik vind dat heel jammer. Weten allemaal dat wetgeving heel snel kan gaan. Mogelijk zelfs al voor de volgende Statenvergadering zou het al ingezet kunnen zijn. Wij kunnen ons dan al uitgesproken hebben. Dus wat gaan wij doen als inderdaad werkgevers de mogelijkheid krijgen om 2G toe te passen op hun medewerkers. Daarnaast zou het ook een signaalfunctie kunnen hebben, dat Utrecht alvast een standpunt inneemt en dat meegeven aan Den Haag. Waarom zouden we dat nu niet doen? Wij willen hem toch graag indienen. We willen er heel graag toch over bevragen, we willen graag een standpunt innemen als provincie en als Staten.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Wat vindt JA21 van onze suggestie om in het dictum op te nemen dat via de IPO een lobby hierover gevoerd gaat worden? Het was eigenlijk ook mijn vraag of GS daar al actie in heeft gepleegd.

Ik kan niet zeggen of GS er al actie in heeft ondernomen. Ik kan alleen zeggen dat dat op zich een prima voorstel is en dat in provinciaal verband met andere provincies ook mee te nemen. Ik ben alleen bang dat dat gewoon heel erg lang gaat duren. Dus dat we daar dan volgend jaar nog geen antwoord op hebben. Dus ik zou toch heel graag eigenlijk deze motie breed gedragen zien, zodat iedereen zich ervoor kan uitspreken, of ertegen. En ertegen uitspreken, omdat het nu niet tijdig zou zijn- Ja, moeten we een maand wachten dan? Ik wil het graag doorzetten.

De **VOORZITTER**: U heeft het helder gemaakt, meneer Van Wijk. Dank u wel.

Dan kunnen wij straks bij de digitale stemmingen ook nog een stemverklaring afgeven. Dat is misschien voor een aantal fracties ook nog een mogelijkheid om de opvatting van de fractie nader te preciseren. Daarna gaan we over tot stemming. Dank u wel.

Dames en heren, ik stel voor om de vergadering te schorsen tot-

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, excuus. Een punt van orde, want ik denk dat het moeilijk is om te stemmen over iets waarover we aan GS nog een vraag hebben gesteld en geen antwoord op hebben gehad nog.

De **VOORZITTER**: Nee, mevrouw Boelhouwer. Ik heb – dat kost me moeite te verdedigen wat u zelf in het Reglement van Orde hebt afgesproken – de gedeputeerde laten knikken dat hij de suggesties heeft gehoord en opgeschreven. Dat lijkt me nu echt voldoende.

Dus ik schors de vergadering tot 13.15 uur. En wijs u er dan op dat dan de vergadering doorgaat met een besloten gedeelte. Dan kunt u daar niet online aan deelnemen en ook niet online kennis van nemen. Dus die statenleden die aan dat deel van het debat deel willen nemen, nodig ik van harte uit om om 13.15 uur in de statenzaal aanwezig te zijn.

De heer De Harder ook nog een punt van orde?

De heer **DE HARDER**: Ja, voorzitter. Aansluitend op het punt van mevrouw Boelhouwer. Omdat, als ik ons Reglement van Orde lees, dan sluit dat punt af met 'tenzij Provinciale Staten anders beslissen'. Volgens mij zitten we hier nu in een vergadering met Provinciale Staten, waarbij we kunnen beslissen dat de gedeputeerde antwoord geeft op deze vragen. Dus ik vind het toch jammer dat het debat nu wordt afgekapt.

De **VOORZITTER**: Ik heb niet de indruk dat het debat wordt afgekapt. Ik heb u eraan herinnerd aan hoe het Reglement van Orde luidt. Maar u heeft een punt van orde. Daar gaan we even over stemmen. Worden de beraadslagingen heropend? GroenLinks, ja. PvdA, ja. ChristenUnie, ja. D66, ja. VVD, ja. JA21. CDA, geen behoefte.

Ik stel vast dat het debat wordt heropend.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: De vraag was of er op dit moment al een overleg is geweest in IPO-verband. Daarop is het antwoord 'nee'. Verwacht ik dat dat misschien in de komende dagen start? Dat zou kunnen. Dan nemen we daar natuurlijk zeker aan deel. Ik kan mij voorstellen dat op het moment dat het IPO bij elkaar komt de discussie zich daar, nu allereerst nog het principiële debat in de Tweede Kamer en de Eerste Kamer gevoerd dient te worden, langs dezelfde politieke lijnen gaat verhouden als we dan zien in de Eerste en Tweede Kamer. En dat uw invloed sneller via de fracties naar de Tweede Kamer loopt dan via de besturen van de provincies. Maar we zullen zeker aan dat overleg gaan deelnemen.

Dan nogmaals ga ik even terug naar de helderheid. Als de wet zegt dat het moet, dan hebben we geen keuze. Als de wet zegt dat het niet mag, dan hebben we ook geen keuze. Als de wet zegt 'het wordt de verantwoordelijkheid van de werkgever', stel dat dat de uitkomst is, dan pleit ik er zeer voor dat wij dat gesprek hier mogen voeren met onze medewerkers en dat is maatwerk, zoals we dat al anderhalf jaar doen. Met die grondhouding zal ik steeds handelen in deze.

De **VOORZITTER**: Goed. Ja, voldoende? Dank u wel, gedeputeerde. De vergadering is geschorst tot 13.15 uur. Dank u wel.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

9.
Sluiting

De **VOORZITTER**: Dan rond ik dit agendapunt af en maak ik de vergadering weer openbaar. Dat doe ik alleen om onder dankzegging voor uw inbreng de vergadering te sluiten en u uit te nodigen om om 16.00 uur deel te nemen aan de digitale vergadering van Provinciale Staten. Ik dank u wel.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering om 14:22 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toezeggingen

9.

SV Programmabegroting 2022 (PS2021PS12)

Gedeputeerde **STRIJK** zegt toe op korte termijn een voorstel te presenteren en deze te bespreken in de Staten ten aanzien van langetermijnoplossing voor het provinciaal belastinggebied, waarbij het alternatief van een ingezetenenheffing als startpunt wordt genomen. In dit verband is de gedeputeerde bereid om in IPO-verband in te zetten op een stelselherziening van het provinciaal belastinggebied.

Gedeputeerde **BRUINS SLOT** zegt toe de agrarische collectieven in het gebied van de Grebbelinie te vragen of zij met de huidige middelen een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van de aanleg van een bloemenlint. De waterschappen in dit gebied zullen worden geïnformeerd over deze vraag.

Gedeputeerde **BRUINS SLOT** zegt toe gezamenlijk met gedeputeerde Strijk komend halfjaar te bekijken in hoeverre een Meerjaren Investeringsprogramma Natuur van toegevoegde waarde kan zijn om tot een goede borging te komen van de natuuropgave en de Staten voor de zomer van 2022 te informeren over de uitkomsten hiervan.

Gedeputeerde **VAN ESSEN** zegt toe bij de ontwikkeling van plannen voor het plaatsen van windmolens toe te zien op een zorgvuldige weging van de belangen van en de gezondheidseffecten voor omwonenden, waarbij gemeenten zelf moeten zorgdragen voor een goede onderbouwing van welke normen zij hanteren.

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM** zegt toe op basis van een inventarisatie van de concrete knelpunten door de fracties van de VVD en JA21 deze samen met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en bij het Nationaal Restauratiefonds vanuit hun praktijk tegen het licht te houden teneinde eventuele blinde vlekken te voorkomen.

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM** zegt toe de Staten een overzicht te geven van de bestedingsdoelen van de uitgekeerde coronasteun vanuit de provincie en het rijk.

Index

Amendement A65 van het lid Dercksen inzake Een betrokken bestuur dat samenwerkt met haar inwoners.	12
Amendement A65A van het lid Dercksen (PVV) inzake Een betrokken bestuur dat samenwerkt met haar inwoners.....	23
Motie M116 van de leden Koelewijn (CDA), De Jong (GroenLinks) en Weyers (JA21) inzake Groene Buffer	9
Motie M117 van de leden Van Ulzen (VVD), De Droog (D66) en De Harder (ChristenUnie) inzake Verken mogelijkheden Utrechtse klimaatop	24
Motie M118 van het lid Van Wijk (JA21) inzake Zeg nee tegen 2G.....	30